

Lausuntoyhteenveto

**Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle
EU:n yleisen tuoteturvallisuusasetuksen
täytäntöön panemiseksi tarvittavaksi
lainsäädännöksi ja laiksi kulutuspalvelujen
turvallisuudesta**

Lauri Wilenius, työ- ja elinkeinoministeriö

Sisältö

1	Tausta ja lausuntokierros	3
2	Tiivis yhteenveto lausunnoista	4
3	Yleiset kannanotot.....	5
3.1	Kuluttajatuotteiden turvallisuutta koskevat ehdotukset.....	5
3.2	Kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevat ehdotukset	6
4	Yksityiskohtaiset kannanotot	9
4.1	Kuluttajatuotteiden turvallisuutta koskevat ehdotukset.....	9
4.1.1	Kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain soveltamisala ja käsitteet	9
4.1.2	Yleisen tuoteturvallisuusasetuksen mukaiset markkinavalvonta- ja muut viranomaiset	10
4.1.3	Viranomaisten tehtävät ja toimivaltuudet.....	13
4.1.4	Seuraamussäätely.....	15
4.1.5	Lakia alemman asteiset säädökset	18
4.1.6	Kielivaatimukset.....	19
4.1.7	Kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunta.....	20
4.2	Kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevat ehdotukset	21
4.2.1	Kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain soveltamisala ja käsitteet	21
4.2.2	Kulutuspalvelun turvallisuuden arviointi.....	27
4.2.3	Palveluntarjoajan velvollisuudet ja niiden riskiperusteinen soveltaminen	28
4.2.4	Valvontakeinot ja -menettelyt	32
4.2.5	Seuraamussäätely.....	35
4.2.6	Muut seikat	36

Liite

1 Tausta ja lausuntokierros

Voimassa olevassa kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) säädetään sekä kulutustavaroiden että kuluttajapalvelujen turvallisuudesta. Kulutustavaroiden yleinen turvallisuussäätely perustuu EU-lainsäädäntöön, ja kuluttajapalvelujen yleinen turvallisuussäätely on kansallista.

EU:n yleinen tuoteturvallisuusasetus¹ astui voimaan 12.5.2023, ja sitä aletaan soveltaa 13.12.2024. Sen täytäntöönpano edellyttää sen säännösten kanssa päällekkäisten säännösten kumoamista ja tietyistä seikoista, kuten seuraamuksista ja viranomaisten toimivaltuuksista, säätämistä.

Työ- ja elinkeinoministeriön ajalle 4.12.2023–13.12.2024 asettamassa työryhmässä valmisteltiin luonnos hallituksen esitykseksi. Esitysluonnoksessa on ehdotukset niin yleisen tuoteturvallisuusasetuksen täytäntöön panemiseksi tarvittavaksi lainsäädännöksi kuin kulutuspalvelujen yleiseksi turvallisuussäätelyksi.

Esitysluonnos lähetettiin lausuntokierrokselle 11.7.2024. Lausuntoa pyydettiin lausuntopalvelussa 60 taholta, ja lausuntoja saattoi antaa 5.9.2024 saakka.

Pyydettyjä lausuntoja annettiin 27, minkä lisäksi viisi muuta tahoa antoivat lausuntonsa. Kolme tahoa ilmoitti, ettei niillä ole lausuttavaa. Tarkemmat tiedot ovat liitteessä (ks. Liite).

Lausuntopyyntö ja annetut lausunnot ovat lausuntopalvelussa ([linkki lausuntopalveluun](#)), minkä lisäksi ne on julkaistu hankesivulla muiden hankkeen asiakirjojen kanssa ([linkki hankesivulle](#)).

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/988, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, yleisestä tuoteturvallisuudesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/1828 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/95/EY ja neuvoston direktiivin 87/357/ETY kumoamisesta.

2 Tiivis yhteenveto lausunnoista

Kuluttajatuotteiden turvallisuutta koskevia sääntelyehdotuksia pidetään yleisesti kannatettavina. Jotkin lausunnonantajat pitävät seuraamussääntelyn rakennetta ja sisältöä perusteltuna, mutta esiin nostetaan myös seuraamussääntelyn ja sen perusteluiden perustavanlaatuisia puutteita, jotka liittyvät paljolti sääntelyn perustuslainmukaisuuteen. Seuraamusmaksun enimmäismäärää paljoksutaan joissakin lausunnoissa. Markkinaavalvontaviranomaisten toimivallanjakoon liittyvä sääntely saa kahtalaista palautetta: sitä pidetään yhtäältä onnistuneena ja tarkoituksenmukaisena, ja toisaalta sen katsotaan kaipaavan täsmennystä. Lausunnoissa esitetään yksityiskohtaisia muutosehdotuksia.

Kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevaan säädösehdotukseen suhtaudutaan pääasiassa myönteisesti. Useissa lausunnoissa esitetään laajoja perusteluja yhdistyksiä koskevan soveltamisalarajauksen säilyttämiselle ehdotuksen mukaisesti ja viitataan asiaa koskeviin aiempiin kuulemisiin.² Jotkin lausunnonantajat pitävät valvonta- ja seuraamussääntelyn rakennetta ja sisältöä perusteltuna, mutta esiin nostetaan myös sääntelyn ja sen perusteluiden perustavanlaatuisia puutteita, jotka liittyvät paljolti sääntelyn perustuslainmukaisuuteen. Viranomaisten tehtäviä ja toimivaltuuksia koskevaa sääntelyä pidetään joissakin lausunnoissa myös päällekkäisenä hallinnon yleislakien kanssa. Jotkin lausunnonantajat toivovat säännösten sisällön täsmentämistä perusteluihin otettavilla esimerkeillä. Lausunnoissa esitetään yksityiskohtaisia muutosehdotuksia.

---

² Asiasta on aiemmin järjestetty yhdistyskentän toimijoille kirjallinen kuuleminen ajalla 28.2.–13.3.2024 ja kuulemistilaisuus 22.5.2024. Kuulemisia koskevat asiakirjat lausuntopyyntöineen ja annettuine lausuntoineen ovat hankesivulla ([linkki hankesivulle](#)).

3 Yleiset kannanotot

3.1 Kuluttajatuotteiden turvallisuutta koskevat ehdotukset

Tulli pitää esitystä kuluttajatuotteiden osalta hyvänä ja kannatettavana.

Kaupan liiton ja Päivittäistavarakauppa ry:n mukaan sääntelyn selkeys ja ennakoitavuus on talouden toimijoille tärkeää ja lakiesitys on tältä osin onnistunut kokonaisuus, jossa on selkeytetty yleisen tuoteturvallisuusasetuksen kanssa päällekkäisiä tai ristiriitaisia säännöksiä.

Oikeusministeriön lausunnossa todetaan, että luonnoksen perustelut ovat monilta osin puutteelliset, mikä vaikeuttaa ehdotuksen arvioimista ja lausunnon antamista. Oikeusministeriön mukaan säännöskohtaisissa perusteluissa monilta osin vain toistetaan pykäläteksti tai perusteluissa viitataan voimassa olevassa laissa omaksuttuun ratkaisuun. Oikeusministeriö toteaa, että tällaiset perustelut eivät ole riittäviä ylipäättään mutta varsinkin, kun kyse on uuden tuoteturvallisuusasetuksen edellyttämistä kansallisista säännöksistä, uudesta aineellisesta sääntelystä sekä kokonaan uudesta lakiehdotuksesta.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus kiinnittää Ahvenanmaan itsehallintolain 38 §:ään viitaten huomioita siihen, että vain esityksen pääasiallinen sisältö ja lakitekstit on käännetty ruotsiksi, mikä rajoittaa maakunnan hallituksen mahdollisuutta paneutua esitysluonnoksen yksityiskohtiin ja perusteluihin. Maakunnan hallitus toteaa, että esitysluonnos koskee kuluttajaturvallisuutta, joka itsehallintolain 18 §:n 6 ja 22 kohdan mukaan kuuluu maakunnan hallituksen toimivaltaan. Maakunnan hallitus toteaa myös, että koska kuluttajaturvallisuuslakia sovelletaan blankettilain nojalla Ahvenanmaalla, vaaditaan esityksen vuoksi myös Ahvenanmaalla lainsäädäntötoimia. Ahvenanmaan maakunnan hallituksen ympäristötoimisto luovuttaa niin pian kuin mahdollista lainsäädäntömuistion lainvalmisteluun tarvittavien ahvenanmaalaista lainsäädäntöä koskevien toimien valmistelemiseksi. Maakunnan hallitus toteaa lisäksi, että on syytä selvittää erityisesti kuluttajatuotteiden valvontaa koskevien hallintotehtävien mahdollista siirtoa Ahvenanmaalta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Maakunnan hallituksen mukaan kuluttajatuotteiden turvallisuuden valvonta edellyttää erityistä pätevyyttä ja monissa tapauksissa mahdollisuutta käyttää sellaista testauslaboratoriota, jollaista Ahvenanmaalla ei ole. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella ei ole huomioita ehdotuksen aineellisesta sisällöstä.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että sen hallinnonalalla esitettävä muutos koskee erityisesti Liikenne- ja viestintäviraston vastuulle kuuluvia markkinavalvontatehtäviä. Ministeriö toteaa, että tuoteturvallisuussäätelyssä on kyse merkittävästä säädöskokonaisuudesta, joka koskee useita viranomaisia, minkä vuoksi säädöskokonaisuuden ja esityksen perustelujen selkeyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ministeriö korostaa vielä, että nyt esitettävän markkinavalvonnan täytäntöönpanon ja viranomaisvastuiden selkeydellä on yhteys myös tulossa olevaan markkinavalvontaa koskevaan säätelyyn, kuten EU:n tekoälyasetuksen ja EU:n kyberkestävyysasetuksen kansallista toimeenpanoa koskevaan säätelyyn. Ministeriön näkemyksen mukaan säädöskokonaisuuden selkeys on tärkeää, jotta viranomaistehtäviä ei esitysluonnoksen tavoitteen vastaisesti laajennettaisi nykyisestä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö toteaa, että kuluttajaturvallisuuslainsäädäntö on luonteeltaan erityislainsäädäntöä täydentävää ja toissijaista. Ministeriö pitää tärkeänä valvovien viranomaisten toimivaltakysymysten sekä erityislainsäädännön ja kuluttajaturvallisuuslainsäädännön välisten suhteiden huomioimista. Se toteaa, että lain sujuva soveltaminen edellyttää selkeää lainsäädäntöä, jotta lakien välinen rajapinta on helposti tulkittavissa niin valvonnan järjestämisessä kuin erilaisissa valvontatilanteissa.

Valtiovarainministeriö toteaa, että luonnoksen mukaan esityksellä olisi vaikutusta viranomaisten toimivaltaan ja markkinavalvontaviranomaisten väliseen toimivallanjakoon mutta siinä ei kuitenkaan ole tarkemmin arvioitu niihin mahdollisesti kohdistuvia vaikutuksia esimerkiksi tiedonhallinnan, tietojärjestelmien, tietoaineistojen muodostamisen ja tiedonsaantioikeuksien osalta. Valtiovarainministeriö toteaa, että tiedonhallintalain mukaisen arvioinnin tekeminen on toimialasta vastaavan ministeriön lakisääteinen velvollisuus. Jos vaikutuksia ei arvioida olevan, olisi tästäkin ministeriön mukaan selkeyden vuoksi hyvä mainita hallituksen esityksessä.

3.2 Kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevat ehdotukset

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kannattaa ehdotusta kumota nykyisin voimassa oleva kuluttajaturvallisuuslaki ja siirtää siitä kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevat säännökset uuteen säädettävään lakiin kulutuspalvelujen turvallisuudesta.

Muistiliitto ry toteaa esitysluonnoksesta käyvän ilmi, että valmistelun aikana on kuultu joidenkin tiettyjen alojen yhdistystoimijoita kirjallisesti ja keskustelutilaisuudessa. Muistiliitto kiinnittää huomiota siihen, että Suomessa on noin 8 000 sote-järjestöä, joilla on hyvin monipuolista toimintaa laajoille kohderyhmille mutta joiden kuuleminen tätä esitysluonnosta edeltäneessä valmisteluprosessissa jäi melko myöhäiseksi. Muistiliitto kiittää kuitenkin siitä, että järjestöjen kanta on esitysluonnoksessa huomioitu perustellusti.

Diabetesliitto ry esittää kiitoksensa siitä, että valmistelun yhteydessä on laadittu vaikutusarvio, jossa on käsitelty mahdollisen soveltamisalan laajentamista ja sen vaikutuksia järjestöjen toimintaan.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää luonnoksessa esitettyjä muutoksia kannatettavina ja tarpeellisina. Sen mukaan lakiluonnoksessa on nykyaikaisella tavalla huomioitu turvallisuusjohtamisen ja jatkuvan parantamisen keskeisimmät periaatteet ja palveluntarjoajia koskevat vaatimukset on aiempaa selkeämmin koottu säännösten tasolle.

Metsähallitus pitää valmisteltavaa lainsäädäntöpakettia kokonaisuutena nykytilaa selkiyttävänä ja siten kannatettavana. Metsähallituksen mukaan olennaista on muutosten velvoitteiden selkeä viestintä ja ohjeistus palveluntarjoajille.

Oikeusministeriön lausunnossa todetaan, että luonnoksen perustelut ovat monilta osin puutteelliset, mikä vaikeuttaa ehdotuksen arvioimista ja lausunnon antamista.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus kiinnittää Ahvenanmaan itsehallintolain 38 §:ään viitaten huomioita siihen, että vain esityksen pääasiallinen sisältö ja lakitekstit on käännetty ruotsiksi, mikä rajoittaa maakunnan hallituksen mahdollisuutta paneutua esitysluonnoksen yksityiskohtiin ja perusteluihin. Maakunnan hallitus toteaa, että esitysluonnos koskee kuluttajaturvallisuutta, joka itsehallintolain 18 §:n 6 ja 22 kohdan mukaan kuuluu maakunnan hallituksen toimivaltaan. Maakunnan hallitus toteaa myös, että koska kuluttajaturvallisuuslakia sovelletaan blankettilain nojalla Ahvenanmaalla, vaaditaan esityksen vuoksi myös Ahvenanmaalla lainsäädäntötoimia. Ahvenanmaan maakunnan hallituksen ympäristötoimisto luovuttaa niin pian kuin mahdollista lainsäädäntömuistion lainvalmisteluun tarvittavien ahvenanmaalaista lainsäädäntöä koskevien toimien valmistelemiseksi. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella ei ole huomioita ehdotuksen aineellisesta sisällöstä.

Sisäministeriö kiinnittää huomiota siihen, että esityksessä on tiettyjen sääntelyratkaisujen perusteluissa viitattu pelastuslain sisältämään sääntelyyn ja näiden lakien keskinäisiin liitännäisyyksiin ja että esityksessä on myös joitain ehdotettuja muutoksia perusteltu osaltaan sillä, että asiaan liittyvää sääntelyä on pelastuslaissa. Ministeriö toteaa, että esityksessä ei ole kuitenkaan otettu huomioon, että ehdotetut muutokset, kuten turvallisuusasiakirjan laatimisvelvollisuudesta ja omaisuuden suojaamisesta luopuminen, voivat johtaa myös pelastuslain muutostarpeisiin. Ministeriö toteaa käynnistäneensä pelastuslain uudistamisen (hanke SM025:00/2024) ja että pelastuslain suhde kulutuspalvelujen turvallisuudesta annettavaan lakiin on arvioitava sen puitteissa.

Valtiovarainministeriö toteaa luonnokseen kohtaan 4.1.5.4 ja toteaa, ettei vaikutusarvioinnista käy ilmi, mikä vaikutus tiedonsaanti- ja tiedonluovutusosoikeuksia ja tiedottamista koskevilla säännöksillä on viranomaisen toimintaan. Ministeriö toteaa myös esitysluonnoksen kohtaan 4.2.3.6 viitaten, ettei vaikutusarvioinnista ilmene, edellyttääkö

tai mahdollistaako esitysluonnoksessa tarkoitettu tehokas, useita palveluntarjoajia kattava valvonta tietojärjestelmien kehittämistyötä. Valtiovarainministeriö toteaa, että tiedonhallintalain mukaisen arvioinnin tekeminen on toimialasta vastaavan ministeriön lakisääteinen velvollisuus. Jos vaikutuksia ei arvioida olevan, olisi tästäkin ministeriön mukaan selkeyden vuoksi hyvä mainita hallituksen esityksessä.

4 Yksityiskohtaiset kannanotot

4.1 Kuluttajatuotteiden turvallisuutta koskevat ehdotukset

4.1.1 Kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain soveltamisala ja käsitteet

Elinkeinoelämän keskusliitto katsoo, että kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain soveltamisala ja käsitteet on onnistuttu määrittelemään selkeästi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes pitää kansallisen lainsäädännön supistamista noudattamaan GPSR:n soveltamisalaa hyvin perusteltuna. Resurssiensa puitteissa Tukesilla ei ole ollut mahdollisuutta valvoa tuotteiden turvallisuutta pelkästään omaisuudelle aiheutuvien vaarojen ehkäisemiseksi. Tukes esittää kuitenkin kansallisen säädöksen soveltamisalan laajennusta oikeushenkilöiden kohdalla siten, että henkilöllinen soveltamisala säilyisi samana kuin voimassa olevassa laissa. Tukes esittää, että ainakin GPSR:n jakelijaa koskevat velvoitteet ulotettaisiin koskemaan myös sellaisia oikeushenkilöitä, jotka luovuttavat kulutustavaroita muussa kuin liiketoiminnan yhteydessä. Kuluttajien turvallisuuden varmistamiseksi erityisesti palautusmenettelytilanteissa, kun tuotteen on havaittu aiheuttavan vakavaa vaaraa, olisi tärkeää, että toimintavelvoite voidaan ulottaa myös esimerkiksi julkisyhteisöihin ja hyväntekeväisyysjärjestöihin. Tukes katsoo, että kansallisen säädöksen ulottaminen myös niihin toimijoihin, jotka eivät harjoita liiketoimintaa, ei vaikuttaisi tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen. Tukes ehdottaa, että perusteluihin lisättäisiin erillinen lyhyt tekstiosuus siitä, miten tuoteturvallisuusasetusta ja jatkossa siis yleistä tuoteturvallisuussäätelyä sovelletaan harmonisoituihin tuotteisiin. Lisäksi viraston mukaan olisi selvyuden vuoksi hyvä kuvata, ovatko ne tuoteturvallisuusasetuksen kohdat, joita sovelletaan myös harmonisoiduilla sektoreilla, suoraan sovellettavia. Viraston mukaan perusteluissa olisi myös tarpeen maininta, mitä tuotteita tarkoitetaan perusteluissa käytetyllä termillä ”tuoteturvallisuusasetuksen soveltamisalaan kuuluvat tuotteet”.

Kauppan liitto ry ja *Päivittäistavara-kauppa ry* toteavat, että sääntelyn selkeys ja ennakoitavuus on talouden toimijoille tärkeää ja lakiesitys on tältä osin onnistunut kokonaisuus, jossa on selkeytetty yleisen tuoteturvallisuusasetuksen kanssa päällekkäisiä tai ristiriitaisia säännöksiä.

Suomen Yrittäjät katsoo soveltamisalasäännösten olevan perusteltuja ja selkeitä.

Suomen Ratsastajainliitto pitää soveltamisalaa tarkoituksenmukaisena ja käsitteitä selkeinä.

Fimea toteaa, että yleisen tuoteturvallisuusasetuksen soveltuminen kuluttajille tarkoitettuihin lääkinnällisiin laitteisiin on luonteeltaan täydentävää ja lääkkeet on rajattu kokonaan yleisen tuoteturvallisuusasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että kuluttajatuotteen määritelmä on keskeinen markkinavalvontaviranomaisen valvontatehtävien ja -vastuun määräytymisen kannalta. Ministeriö pitää ehdotettavan lain 1 §:n 2 momentin mukaista sääntelytapaa siinänsä asianmukaisena.

Onnettomuustutkintakeskuksella ei ole kommentoitavaa.

4.1.2 Yleisen tuoteturvallisuusasetuksen mukaiset markkinavalvonta- ja muut viranomaiset

Tulli kannattaa ehdotusta valvontaviranomaisia koskevan nykytilan säilyttämisestä ja ehdottaa 4 §:n säännöskohtaisiin perusteluihin lisättäväksi mainintaa Tullista.

Elinkeinoelämän keskusliitto pitää ehdotusta kannatettavana ja korostaa toimivan markkinavalvonnan tärkeyttä muun muassa yritysten tasapuolisten kilpailuedellytysten takaamisessa. Sen mukaan viranomaisten välinen yhteistyö ja yhtenäisten menettelyjen kehittäminen on myös tärkeää, jotta valvontaa voitaisiin toteuttaa mahdollisimman yhdenmukaisella tavalla ja jotta talouden toimijoita kohdeltaisiin tasapuolisesti sekä kansallisella että EU-tasolla.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes katsoo, että nykyistä lainsäädäntöä vastaava toimivallan jako on tarkoituksenmukainen ja mahdollistaa tehokkaan ja asiantuntevan valvonnan myös niillä tuotesektoreilla, jotka ovat kansallisesti muun viranomaisen valvonnassa. Tukes katsoo, että työnjako Tukesin ja Tullin välillä on osoittautunut mainittujen viranomaisten osaamisen ja resurssien käytön kannalta tehokkaaksi ja tarkoituksenmukaiseksi toimintatavaksi. Tukes kuitenkin huomauttaa ehdotetun 4 §:n 1 ja 2 momentin sääntelyn osalta, ettei siitä käy selkeästi ilmi, miten sitä sovelletaan esimerkiksi EU:n kemikaalilainsäädännön velvoitteiden valvontaan, jotka saattavat koskea laajaa joukkoa kuluttajatuotteita, mutta valvontaviranomaisen markkinavalvonta rajoittuu vain tiettyihin vaaroihin. Tukes ehdottaa säännöksen selkeyttämistä tältä osin. Tukes tuo esiin, että koneiden markkinavalvontaan sovelletaan jo EU:n uuden koneasetuksen (EU) 2023/1230 52 artiklan mukaisesti asetuksen VI lukua konedirektiivin 11 artiklan sijaan. Tukes pitää tärkeänä, että ehdotetussa 4 §:ssä viitattaisiin asianomaiseen EU-lainsäädäntöön, jotta toimivaltuusketju pysyisi katkeamattomana.

Kaupan liitto ja Päivittäistavarakauppa ry pitävät esitystä perusteltuna ja korostavat valvontaviranomaisten riittävää resursointia, jotta valvonta on toimivaa yritysten tasa-puolisten kilpailuedellytysten takaamisessa eritoten verkkoympäristössä kolmansista maista ja verkkokaupan välityksellä markkinoitujen tuotteiden valvonnassa.

*Liikenne- ja viestintävirasto Traficom*in mukaan ehdotuksesta 4 §:n 1 momentiksi ei selkeästi käy ilmi, mikä taho olisi ehdotettavan lain ja yleisen tuoteturvallisuusasetuksen mukainen markkinavalvontaviranomainen silloin, kun tuotteella on jaettua toimivaltaa eri markkinavalvontaviranomaisten kesken. Sen mukaan esimerkiksi Liikenne- ja viestintäviraston rooli yleisen tuoteturvallisuusasetuksen ja ehdotetun lain mukaisena markkinavalvontaviranomaisena on radiolaitteiden ja tieliikennetuotteiden markkinavalvonnan osalta epäselvä. Viraston mukaan esitysluonnoksen perusteella ei ole selvää, vaikuttavatko tulevat tietoturva-vaatimukset siihen, miten markkinavalvonnan osalta toimivalta määräytyy tuoteturvallisuusasetuksen ja ehdotetun lain nojalla. Lisäksi on Liikenne- ja viestintäviraston mukaan syytä huomioida, että radiolaitedirektiivin tietoturva-vaatimuksia saatetaan tulevan kyberkestävyysäädöksen (CRA) myötä muuttaa tai ne saatetaan kumota päällekkäisen sääntelyn välttämiseksi, joten tulevaan asemaan liittyy myös siksi epävarmuutta. Virasto toteaa, että esitysluonnoksen perusteella ei ole selvää, muuttaako nyt ehdotettu esitys nykytilaa tieliikennetuotteiden osalta varsinkin silloin, kun Traficomⁱⁿ lisäksi muuta markkinavalvontaviranomaista ei ole erityislainsäädännön nojalla vaan toimivalta tulee yleislainsäädännöstä. Virasto katsoo, että mikäli esityksellä on tarkoitus laajentaa jonkin markkinavalvontaviranomaisen toimivaltaa, olisi tämänkin hyvä käydä esityksestä selvästi ilmi ja toimivaltajakoa ja sen vaikutuksia eri viranomaisiin tulisi tällöin arvioida tarkemmin.

Säteilyturvakeskus toteaa 4 §:n osalta, että ehdotuksessa vaikuttaisi jätetyn ottamatta huomioon se, että samaa tuotetta saattaa eri tuoteturvallisuussäädösten nojalla valvoa useampi viranomainen. Esimerkiksi säteilyn käyttöön liittyvien tuotteiden sähköturvallisuuteen liittyvä valvonta kuuluu Tukesin valvonnan piiriin. Lisäksi esimerkiksi uudet kyberturvallisuusvaatimukset tuotteille tulevat oletettavasti lisäämään yhteisvalvonnan piiriin kuuluvien tuotteiden määrää, jolloin samaa tuotetta saattaa valvoa kolmekin viranomaista samaan aikaan eri näkökulmista. Näiden esimerkkien valossa Säteilyturvakeskuksen mukaan epäselväksi jää, miten ehdotuksen 4 §:n mukainen viranomainen määräytyisi tällaisissa tilanteissa. Säteilyturvakeskus huomauttaa myös, että 4 § vaikuttaisi laajentavan markkinavalvontaviranomaisten valvonnan alaa nykyiseen nähden. Kirjauksen perusteella esimerkiksi STUK valvoisi säteilyturvallisuuden lisäksi myös yleisen tuoteturvallisuusasetuksen mukaista turvallisuusvaatimusten täyttymistä silloin, kun se toimii markkinavalvontaviranomaisena. STUK ei pidä tätä tarkoituksenmukaisena viranomaisen osaaminen ja tehtävät huomioiden. Markkinavalvonnan toimivallanjako eri sektoreille perustuu viranomaisten erityisosaamiseen tietyssä toiminnassa, mutta se ei luo kompetenssia tai kykyä valvoa tuotteeseen liittyvien yleisten tuoteturvallisuusvaatimusten täyttymistä, vaikka nämä sinällään käytännössä usein keskenään limittyvätkin. Säteilyturvakeskus pitäisi tältä osin parempana vaihtoehtona, että yleisen tuoteturvallisuusasetuksen ja tuoteturvallisuuslain mukainen yleisvalvonta

olisi Tukesilla ja eri sektoriviranomaiset täydentäisivät valvontaa eri sektoreiden tuoteturvallisuutta koskevan lainsäädännön perusteella.

Suomen Yrittäjät pitää perusteltuna sitä, että kuluttajatuotteen markkinavalvonta kuuluisi sille viranomaiselle, joka valvoo kuluttajatuotteen turvallisuutta muun lainsäädännön nojalla. Perusteltua on sen mukaan myös se, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto olisi markkinavalvontaviranomainen niiden kuluttajatuotteiden osalta, joiden valvontaa ei muualla säädetä muulle viranomaiselle. Myös Tullin rooli markkinavalvontaviranomaisena silloin, kun markkinavalvonta kohdistuu esimerkiksi maahantuontiin Euroopan unionin ulkopuolelta ja vientiin Suomesta, on Suomen Yrittäjien mielestä perusteltu.

Kuluttajaliitto pitää ehdotusta hyvänä, sillä tällä tavoin voidaan sen mukaan varmistaa, että kaikkien kulutustuotteiden kohdalta voidaan osoittaa joku valvontaviranomainen.

Koska yleinen tuoteturvallisuusasetus soveltuu lääkinnällisiin laitteisiin vain osittain ja täydentävästi, *Fimean* näkemyksen mukaan myös kansallisen lain soveltamistilanteet olisivat sen säännösten mukaisesti Fimean osalta rajattuja. Fimean näkemyksen mukaan jatkovalmistelussa olisi mahdollisuuksien mukaan hyvä vielä selkeyttää yksittäisten valvovien viranomaisten, kuten Fimean, roolia ja valvonnan rahoitusta kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain osalta.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää huomiota ehdotettuun 4 §:n 1 momenttiin ja pyytää huomioimaan, että vaikka laissa käytettäisiin kuluttajatuotteen käsitettä, sektorikohtaisissa säädöksissä ei välttämättä säädetä koko tuotteen markkinavalvontaa viranomaiselle vaan vastuu kattaa tuotteen ominaisuudet tai osat siltä osin kuin ne säädetään kyseisen viranomaisen valvottavaksi. Ministeriö pyytää harkitsemaan tämän seikan selventämistä perusteluissa sen keskeisen lähtökohdan huomioimiseksi, ettei esityksellä ole tarkoitus muuttaa nykyistä työnjakoa yleisen markkinavalvontaviranomaisen ja sektorikohtaisten viranomaisten välillä. Ministeriö mainitsee käytännön esimerkinä ajoneuvojen varusteet.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää hyvänä periaatteena sitä, että tuotteen tai palvelun valvonta yleisen kuluttajatuoteturvallisuussääntelyn nojalla kuuluu sille viranomaiselle, joka muutoinkin valvoo kuluttajatuotteen tai palvelun turvallisuutta oman erityislainsäädäntönsä nojalla; näin välttyään tilanteilta, joissa tuotetta tai palvelua valvoisi kuluttajaturvallisuuden näkökulmasta useampi eri viranomainen yhtä aikaa.

Valtiovarainministeriö toteaa että ministeriön hallinnonalalla toimivan Tullin tehtävät markkinavalvontaviranomaisena eivät juurikaan muutu näiden hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettujen muutosten ja uuden lainsäädännön johdosta; Tullin tehtävät ja toimivaltuudet markkinavalvontaviranomaisena vastaisivat ehdotetussa uudessa kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetussa laissa edelleen nykytilaa, eli Tulli valvoisi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston rinnalla yleisten kulutustavaroiden turvallisuutta,

mutta vain laissa tarkoitetuissa tilanteissa. Valtiovarainministeriö toteaa myös, että Tullin ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston välinen työnjako näiltä osin vakiintunut. Valtiovarainministeriö pitää kuluttajatuotteiden valvonnan vastuiden säilyttämistä nykyisellään selkeänä ja kannatettavana ratkaisuna.

Onnettomuustutkintakeskuksella ei ole kommentoitavaa.

4.1.3 Viranomaisten tehtävät ja toimivaltuudet

Tullilla ei ole huomautettavaa esitykseen.

Elinkeinoelämän keskusliitto toteaa, että verkkoympäristössä markkinoitavien tuotteiden määrän ja samalla mahdollisten turvallisuuspuutteiden lisääntyessä on tarpeen vahvistaa myös Tullin resursseja, jotta Tulli tarpeen vaatiessa pystyy toimimaan riittävän nopeasti tehokkaasti.

Tukes toteaa, että ehdotetusta kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetusta laista puuttuu nykyistä kuluttajaturvallisuuslain 33 §:ää vastaava säännös. Tukes ehdottaa lisättäväksi kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain 6 §:ään neljännen momentin, jonka mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi periä toiminnanharjoittajalta maksun velvoittavan päätöksen noudattamista koskevasta tarkastuksesta valtion maksuperustelain mukaisesti. Tukes katsoo, että kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain 8 § on sisällöltään hyvä, sillä on tarpeen täsmentää kansallisesti, että yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 26 artiklassa jäsenvaltioille osoitetut tehtävät säädetään nimenomaan markkinavalvontaviranomaisten tehtäviksi. Tukes kuitenkin pitää tärkeänä, että 8 §:n otsikkoa täsmennettäisiin niin, että se koskee nimenomaan Safety Gateissa tehtäviä ilmoituksia, jotta sääntely olisi mahdollisimman selkeää suhteessa markkinavalvontalain 27 §:ään, joka on otsikoitu samalla tavalla. Tukes toteaa, että markkinavalvontalain 27 §:n 1 momentissa SFG-ilmoitusten tekeminen säädetään kaikkien lakia soveltavien markkinavalvontaviranomaisten tehtäväksi, mikä on ristiriidassa EU-lainsäädännön kanssa; vain osassa EU:n tuotesäädöksistä säädetään SFG-ilmoitusten tekemisestä NLF-mallin mukaisesti. Tukes pitää ilmeisen tärkeänä, että säännös rajataan koskemaan vain tällaisia sektoreita. Lisäksi Tukes pitää tärkeänä, että lainsäädännössä tehtäisiin selkeä erottelu SFG-ilmoitusten ja Safety Gate-järjestelmässä tehtävien ilmoitusten välille. Tämän vuoksi Tukes ehdottaa, että myös markkinavalvontalain 27 §:n otsikkoa täsmennettäisiin niin, että siitä ilmenee pykälän koskevan nimenomaan SFG-ilmoituksia. Tukes ehdottaa markkinavalvontalain 27 §:n 2 ja 3 momentin mukaisia informatiivisia viittauksia poistettaviksi niiden aiheuttaman epäselvyyden vuoksi. Tukes ehdottaa muutoinkin uutta muotoilua 27 §:ään.

Kaupan liitto ja Päivittäistavarakauppa ry katsovat tuotteiden turvallisuutta koskevien säännösten muodostavan toimijoille varsin monimutkaisen säädöskehysten, jonka toimeenpanossa toimijoiden neuvonta ja koulutus tulee olemaan avainasemassa. Ne toteavat, että Tukes on neuvonut ja ohjeistanut toimijoita tähän asti ennakoivasti ja asiantuntevasti, ja toivovat, että tämä toimintatapa jatkuu edelleen. Niiden mukaan verkkoympäristössä markkinoitavien tuotteiden määrän ja mahdollisten turvallisuuspuutteiden lisääntyessä on tarpeen vahvistaa myös Tullin resursseja, jotta Tulli tarpeen vaatiessa pystyy toimimaan viivyttämättä ja valvonta on tehokasta.

Suomen Yrittäjät pitää markkinavalvonnan tehostamista tärkeänä tavoitteena. Sen mukaan valvontaviranomaisilla on oltava yhtäläiset mahdollisuudet valvoa tuoteturvallisuutta jakelukanavasta riippumatta, jotta pystytään varmistamaan sekä yritysten tasapuoliset kilpailuedellytykset että korkea ja yhdenmukainen kuluttajansuojan taso.

Oikeusministeriö toteaa, ettei 6 §:ää ole perusteltu asianmukaisesti. Ehdotettu sääntely on oikeusministeriön mukaan merkityksellistä perustuslain 10 §:n 3 momentin ja 124 §:n kannalta, mutta säännöstä ei ole perusteltu luonnoksen säätämisyjärjestelyperusteluissa. Ministeriö toteaa, että jatkovalmistelussa tulee lisätä asianmukaiset säännöskohtaiset perustelut ja arvioida säätämisyjärjestysperusteluissa ehdotuksen perustuslainmukaisuus. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan 6 §:n 3 momentin tarkoitus ja tarve jäävät epäselviksi ja sen suhteesta markkinavalvontalain 14 §:ään olisi syytä tehdä selkoa. Oikeusministeriö toteaa, että ehdotetun 7 §:n 3 momentin aineellinen viittaus asetuksen säätelyyn on virheellinen, sillä asetus tulee sovellettavaksi ilman erillistä viittausta. Ministeriö pitää pykälän 1 ja 2 momentin suhdetta sekä 2 momentin viittausta vaikeasti ymmärrettävinä ja toteaa, ettei niitä ole perusteltu.

Suomen Ratsastajainliitto puoltaa esitystä.

Kuluttajaliitto kannattaa markkinavalvontaviranomaisen oikeutta tehostaa määräyksiään riittävän merkittävällä uhkasakolla sekä muilla hallinnollisilla pakkokeinoilla. Erityisen tärkeänä Kuluttajaliitto pitää sitä, että markkinavalvontaviranomainen voi kohdistaa määräyksiä talouden toimijoiden lisäksi myös verkkomarkkinapaikan tarjoajiin.

Fimea kiinnittää huomiota siihen, ettei kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetussa laissa ole ehdotettu säädettävän viranomaisen oikeudesta saada valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä eikä oikeudesta luovuttaa tietoja oma-aloitteisesti salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä. Fimea katsoo, että sen harjoittaman valvonnan ja viranomaisten välisen yhteistyön kannalta kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetussa laissa olisi tarpeen säätää edellä mainituista oikeuksista.

Valtiovarainministeriö toteaa, että kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annettu laki sisältäisi informatiivisen viittauksen markkinavalvontalakiin, jossa säädetään Tullin tehtävistä ulkorajavalvontaviranomaisena, ja että näiltäkään osin Tullin tehtäviin ei olla esittämässä muutoksia.

Onnettomuustutkintakeskuksella ei ole kommentoitavaa.

4.1.4 Seuraamussäätely

Tulli kannattaa seuraamusmaksusta säätämistä ehdotetussa kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetussa laissa. Sen mukaan seuraamusmaksun määräämisen tulee kuitenkin olla markkinavalvontaviranomaisen näkökulmasta toteuttamiskelpoinen. *Tulli* toteaa, että liikevaihtoa tai verotettavia tuloja koskevien tietojen puuttuessa viranomaisen olisi arvioitava asiaa muun saatavan selvityksen perusteella, minkä vuoksi ehdotus vaikuttaa viranomaisen kannalta työläämmältä kuin kiinteä euromääräinen vaihteluväli seuraamusmaksulle, jollainen esimerkiksi *Tullin* valvomalla elintarvikesektorilla on. *Tulli* katsoo, että prosentuaalinen maksimiseuraamuskin jäädä arvioinnin pohjana olevien tunnuslukujen johdosta liian pieneksi, jos tuoteturvallisuusvaatimuksia laiminlyövä toimija on toiminut muutoin epärehellisesti. Toisaalta prosentuaalinen seuraamusmaksu voi *Tullin* mukaan myös olla kiinteällä vaihteluvälillä olevaa seuraamusmaksua oikeudenmukaisempi, mikäli yhden prosentin osuus arvioidaan tarpeeksi tuntuvaksi maksimiseuraamukseksi. *Tulli* katsoo, että 12 §:n 2 momentin yksityiskohtaisia perusteluja voisi täydentää siltä osin kuin kyse on samasta teosta vireillä olevasta asiasta. *Tulli* toteaa toimivansa tullirikosten esitutkintaviranomaisena, mikä tarkoittaa, että *Tulli* voi toimia esitutkintaviranomaisena myös ehdotetun lain osalta. *Tulli* pitää ehdotettua 13 §:n 2 momenttia tulkinnanvaraisena. *Tulli* katsoo, että olisi ongelmallista, jos säännöksellä täysin estettäisiin asian siirtäminen esitutkintaan esimerkiksi tilanteessa, jossa seuraamusmaksun määräämistä koskevassa asiassa on aloitettu kuuleminen. *Tulli* katsoo, että seuraamusmaksua koskeva asia tulisi voida päättää hallinnollisesti määräämättä seuraamusmaksua, jos esitutkintakynnyksen arvioidaan ylittyneen. *Tullin* mukaan tämä ei rikkoisi kaksoisrangaistavuuden kieltoa. *Tulli* viittaa tältä osin esimerkiksi eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ään.

Elinkeinoelämän keskusliitto pitää 9 §:n mukaista toimijakohtaista luettelemista perusteltuna ja viittaa tältä osin toimijan oikeussuojaan ja sääntelyn ennakoitavuuteen. *Liitto* pitää tärkeänä, että seuraamusmaksu voidaan jättää myös määräämättä, jos rikkomus on vähäinen tai maksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Sen mukaan on tärkeää, että myös tässä prosessissa valvontaviranomaisen ote on neuvova ja yhteistyöhakuinen ja talouden toimijoille annetaan kehotuksella mahdollisuus korjata havaitut puutteet. *Elinkeinoelämän keskusliitto* pitää tärkeänä esityksessä todettua seuraamusmaksun viimesijaisuutta suhteessa muihin hallinnollisiin seuraamuksiin, kuten kieltoon, uhkasakkoon, turvaamistoimiin ja toiminnan keskeyttämiseen,

nähdän. Liitto huomauttaa, että vaikka näillä muilla hallinnollisilla seuraamuksilla ei tähdätä rankaisemiseen, niiden kohteelle voi aiheutua niistä huomattavaa haittaa esimerkiksi toiminnan osan tai koko toiminnan keskeytyessä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes toteaa 11 §:n 2 momentin osalta, että osa laiminlyönneistä, joihin seuraamusmaksua voitaisiin soveltaa, ovat luonteeltaan sellaisia, että ne voivat kestää pitkiäkin aikoja. Siksi Tukes esittää, että lainkohtaa täsmennettäisiin siten, että se koskisi tekoja, joiden päättymisestä on kulunut kaksi vuotta.

Kaupan liiton ja Päivittäistavarakauppa ry:n mukaan seuraamusmaksua koskevissa säännöksissä omaksuttu jaottelu on perusteltu. Laiminlyöntien jaottelu talouden toimijan mukaan vastaa Kaupan liiton ja Päivittäistavarakauppa ry:n näkemyksen mukaan myös perustuslakivaliokunnan näkemystä toimijoille säädettävän maksuvelvollisuuden selkeydestä ja täsmällisyydestä. Ne toteavat, että kauppa voi toimia valmistajana, maahantuojana tai jakelijana ja seuraamusmaksun määräämiskäytännössä on tarpeen suhteuttaa maksun suuruus tuotteita markkinoille asettavan yrityksen rooliin; näillä on tuotteiden turvallisuuden varmistamisessa erilaiset vastuut ja mahdollisuudet saada tietoa tuotteen teknisistä ominaisuuksista sekä vaatimuksenmukaisuusasiakirjoista. Kaupan liiton ja Päivittäistavarakauppa ry:n mukaan oikeushenkilölle määrättävän seuraamusmaksun enimmäismäärä luo tarpeettoman suuren pelotevaikutuksen, joka jäykistää toimitusketjua ja aiheuttaa lisäkustannuksia. Kaupan liitto ja Päivittäistavarakauppa ry katsovat, että toimijoiden on pakko luoda lisämenettelyjä ja -selvityksiä toimitusketjukäytäntöihinsä varmistaakseen tuotteiden vaatimustenmukaisuuden. Kaupan liitto ja Päivittäistavarakauppa ry pitävät tärkeänä, että seuraamusmaksu voidaan jättää myös määräämättä, jos rikkomus on vähäinen tai maksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Laiminlyönnit maahantuonnissa eivät niiden mukaan useinkaan ole tahallisia vaan voivat johtua osaamattomuudesta tai huolimattomuudesta, mikä voidaan korjata hallinnollisin toimenpitein. Kaupan liitto ja Päivittäistavarakauppa ry toteavat, että seuraamusmaksun tulee olla viimesijainen suhteessa muihin hallinnollisiin seuraamuksiin, koska näillä on perinteisesti ollut toimintaympäristössämme tehokas korjaava vaikutus. Niin ikään Kaupan liitto ja Päivittäistavarakauppa pitävät tärkeänä, että seuraamusmaksukäytännöllä ei heikennetä yritysten tasapuolista kilpailuasemaa suhteessa muihin jäsenmaihiin ja EU:n ulkopuolisiin maihin.

Säteilyturvakeskus kiinnittää huomiota siihen, että seuraamussäätelyä ja erityisesti rikosoikeudellista säätelyä arvioitaessa on syytä huomioida oikeusministeriössä käynnissä oleva ympäristörikosdirektiivin täytäntöönpano, jossa asetetaan tiettyjä velvoitteita myös vaarallisten tuotteiden markkinoille saattamiselle. Säteilyturvakeskus huomauttaa, että 9 §:ssä tarkoitetut vaatimukset ovat suurelta osin yleisen tuoteturvallisuusasetuksen III luvun 1 jaksossa, jota ei sovelleta yhdenmukaistamislainsäädännön alaisiin tuotteisiin, jolloin seuraamusmaksu ei olisi käytettävissä kaikissa tuoteryhmissä. Säteilyturvakeskuksen näkemyksen mukaan seuraamusmaksusäätelyä ja sen kattavuutta tulisi tarkastella tästä näkökulmasta ja käsitellä tarvittavassa laajuudessa perusteluissa.

Suomen Yrittäjät katsoo seuraamusmaksusta säätämisen olevan perusteltua. Suomen Yrittäjät toteaa, että seuraamusmaksujen määräämisen tulee kuitenkin olla johdonmukaista ja tapauskohtaiselle harkinnalle tulee antaa painoarvoa: Tilanteissa, joissa yritys pyrkii toteuttamaan veloitteensa asianmukaisesti mutta tahattoman virheen tai väärinymmärryksen vuoksi ei täysin noudata vaatimuksia, on usein kyse vähäisestä rikkomuksesta ja seuraamusmaksun määrääminen voi olla kohtuutonta. Näin on erityisesti silloin, kun yritys ryhtyy välittömästi rikkomuksen havaittuaan toimenpiteisiin sen korjaamiseksi.

Oikeusministeriö toteaa seuraamusmaksua koskevien perustelujen olevan suppeita. Sen mukaan jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää enemmän huomiota hallinnollisten sanktioiden sääntelyperiaatteisiin ja varmistua huolellisesti siitä, että uudelle seuraamusmaksujärjestelmälle kyetään esittämään perustuslain kannalta asianmukaiset perustelut. Ministeriö huomauttaa, että yleinen tuoteturvallisuusasetus jättää runsaasti kansallista liikkumavaraa, jota on käytettävä vastaavuusperiaatteen mukaisesti ja perustuslain kanssa yhtenevällä tavalla: EU-asetus ei edellytä seuraamusmaksuista säätämistä, joten kyse on kansallisen liikkumavaran käyttämisestä, jolloin ehdotetulle uudelle perusoikeusrajoitusta merkitsevälle sanktiolle tulisi esittää perustelut. Oikeusministeriö huomauttaa tältä osin, että seuraamusten on oltava vastaavuusperiaatteen mukaisia, jollei asetuksessa toisin säädetä. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan jää kyseenalaiseksi, täyttääkö seuraamusmaksusääntely perusoikeusrajoituksille asetetut edellytykset ja erityiset rangaistusluonteisille seuraamuksille asetetut edellytykset. Oikeusministeriö toteaa, ettei luonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa tai muuallakaan luonnoksessa ole perusteltu kunkin yksittäisen velvollisuuden laiminlyönnin tai rikkomisen sanktioinnin viimesijaisuutta, välttämättömyyttä ja oikeasuhtaisuutta ja että esitykseen on tältä osin sisällytettävä asianmukaiset perustelut. Ministeriö pitää säätämisyjärjestysperusteluissa tehtyä oikeasuhtaisuuden, laillisuusperiaatteen ja oikeusturvan käsittelyä pintapuolisena. Oikeusministeriö toteaa, ettei 10 §:ssä tehdä lainkaan selkoa siitä, minkä vuoksi juuri siinä mainitut seikat ehdotetaan otettavaksi säännökseen. Oikeusministeriö toteaa lisäksi, että on erityisen tärkeää, että säännökset antavat sääntelyn kohteena oleville riittävän ennustettavuuden seuraamusmaksujen määräämisestä. Oikeusministeriö huomauttaa, ettei 9 §:n mukaista ankaraa vastuuta ole perusteltu ja että oikeusturvasyistä seuraamusmaksun tulisi olla täytäntöönpantavissa vasta lainvoimaisena toisin kuin 14 §:n 3 momentissa ehdotetaan. Ministeriö antaa myös eräitä teknisempiä huomioita seuraamussääntelyä koskevistä ehdotuksista. Oikeusministeriö toteaa, ettei luonnoksessa tehdä selkoa siitä, miksi seuraamussääntelyn nykytilaa ehdotetaan muutettavaksi. Ministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, että kaksijakoisissa seuraamusjärjestelmissä tulee välttää päällekkäisyyttä ja etteivät päällekkäisyyttä koskevat seikat käy ilmi luonnoksesta. Ministeriön mukaan jatkovalmistelussa olisi syytä tehdä selkoa siitä, mitkä yleisessä tuoteturvallisuusasetuksessa tarkoitetut velvollisuudet kuuluisivat hallinnollisen seuraamusmaksun alaan ja mitkä rikosoikeusjärjestelmän. Oikeusministeriö toteaa ehdotuksesta myös, että se saattaa jossakin määrin lisätä työmäärää rikosprosessin alkupäässä,

kun viranomaisen olisi arvioitava, kuuluuko käsiteltävänä oleva yksittäistapaus hallinnollisen seuraamusjärjestelmän vai rikosjärjestelmän piiriin, ja tarvittaessa siirrettävä asia oikealle viranomaiselle. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota seuraamusmaksun enimmäissuuruuteen pitäen sitä melko suurena sekä siihen, että ehdotettu sääntely vaikuttaisi johtavan rahamääräisesti tuntuvampaan sanktiointiin vähemmän moitittavien tekojen kuin sellaisten tekojen kohdalla, jotka ovat omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle. Oikeusministeriö toteaa, että jatkovalmistelussa olisi syytä arvioida, johtaako rikoslakiin ehdotettu muutos kriminalisoinnin laajentumiseen, ja esittää mahdolliselle laajentumiselle hyväksyttävät perusteet. Oikeusministeriö huomauttaa ehdotuksen mukaisesta blankokriminalisoinnista ja nostaa esiin asiaan liittyviä vähimmäisedellytyksiä. Tähän liittyen ministeriö myös toteaa, ettei luonnoksesta käy ilmi, mitä tekoja on tarkoitus kriminalisoida. Tätä epäselvyyttä lisää ministeriön mukaan ehdotettu viittaus kahteen eritasoiseen normiin. Ministeriön mukaan jatkovalmistelussa onkin syytä varmistaa rikosoikeudellisen järjestelmän käytön edellytysten ja laillisuusperiaatteen asettamien vaatimusten toteutuminen, jos järjestelmää käytetään. Oikeusministeriö katsoo, että kuluttajien käyttöön tarkoitettuja koneita koskeva rangaistussääntely on käyttöalaltaan huomattavan kapea ja poikkeaa muusta rangaistussääntelystä ilman, että tätä olisi perusteltu, mikä on omiaan tekemään seuraamus-sääntelystä entistä epäselvempää.

Suomen Ratsastajainliitto puoltaa esitystä.

Kuluttajaliiton näkemyksen mukaan kuluttajatarvikeista aiheutuvat riskit terveydelle ja turvallisuudelle voivat usein olla välillisiä siten, ettei terveysturvassääntely sovellu niihin. Tästä syystä Kuluttajaliitto pitää tärkeänä seuraamusmaksusta säätämistä. Seuraamusmaksun määrän tulee liiton näkemyksen mukaan soveltua sekä edistämään seuraamusmaksun pelotevaikutusta että osoittamaan menettelyn vakavuus ja rangaistavuus.

Onnettomuustutkintakeskuksella ei ole kommentoitavaa.

4.1.5 Lakia alemman asteiset säädökset

Tullin lausunnossa todetaan, että esityksen kohtaan 8.1, joka koskee lakia alemman asteisia kumottavia säädöksiä, tulisi lisätä esityksessä kumottavaksi ehdotettu asetus suun kautta kosketuksiin joutuvista tarvikkeista (402/1996). Tulli toteaa soveltavansa kumottavaksi ehdotettua tietojenantoasetusta 613/2004 valvonnassaan säännöllisesti: vaikka yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 6 artiklan voidaankin katsoa kattavan suuren osan tietojenantoasetuksen edellyttämistä tiedoista, yleisen tuoteturvallisuusasetuksen 6 artiklassa ei vaadita tietojenantoasetuksen 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista tuotteen nimen ilmoittamista, ja tämän tiedon puuttumista Tulli on havainnut valvonnassaan.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes toteaa, että esitysluonnoksessa ei ehdoteta kumottavaksi kansallista asetusta elintarvikkeita jäljittelevistä vaarallisista tuotteista (359/1991), joka perustuu direktiiviin 87/357/ETY. Virasto huomauttaa, että yleinen tuoteturvallisuusasetus kumoaa edellä mainitun direktiivin, minkä vuoksi myös kansallinen asetusta olisi kumottava. Tukes pitää hyvänä ja tarpeellisenä ehdotuksena kumota nykyisen kuluttajaturvallisuuslain nojalla annettu valtioneuvoston asetusta formaldehydin enimmäismääristä eräissä tekstiilituotteissa (233/2012).

Oikeusministeriö toteaa kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain 2 §:n osalta, että jatkovalmistelussa olisi syytä tehdä selkoa siitä, mikä on se kokonaisuus, josta tarkempia säännöksiä ehdotetaan annettavaksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää huomiota kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annettavan lain 2 §:ään ja toteaa, että sen 2 momentissa annettaisiin asetuksenantovaltuus valtioneuvostolle. Ministeriö katsoo, että esityksen perusteluissa ei tarkemmin avata sitä, millaisia tuotteita valtuuden olisi tarkoitus koskea tai millaisista vaatimuksista voisi olla kyse. Ministeriö ehdottaa harkittavaksi valtuutta koskevien perussäännösten lisäämistä lakiehdotukseen. Perussäännösten lisäämisen asemesta tai lisäksi ministeriö ehdottaa perustelujen selventämistä.

Sisäministeriö toteaa, että on sinänsä perusteltua kumota kuluttajaturvallisuuslain nojalla annetut asetukset pehmustettujen istuinhuonekalujen paloturvallisuusvaatimuksista (743/1990) ja patjojen paloturvallisuusvaatimuksista (57/1991), koska ne ovat vanhaa perua ja eivät siksi ole ajantasaisia standardiviittausten osalta. Ministeriö katsoo esityksen sivulla 24 asiasta esitettäviin perusteluihin viitaten, että kumottavien asetusten kattamien vaatimusten perustuminen jatkossa suoraan standardeihin ilman nimenomaista sääntelyä on asia, josta tarvitaan varsin selkeää ohjeistusta Tukesilta valvontaviranomaisena.

4.1.6 Kielivaatimukset

Tulli toteaa, että kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain 3 §:n 1 momentista ei käy ilmi, kattaako se kaikki sellaiset tuoteturvallisuusasetuksen 6 artiklassa tarkoitetut tiedot, jotka tähän saakka on tullut antaa tietojenantoasetuksessa säädetyllä tavalla suomeksi tai ruotsiksi. Tulli pitäisi hyvänä, että laissa edellytettäisiin näiden tuoteturvallisuusasetuksen 6 artiklassa tarkoitettujen tietojen antamista kansallisilla kielillä, jos kansallinen liikkumavara sen mahdollistaa.

Oikeusministeriö pitää kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain 3 §:n kohdalla perusteltuna sääntelyä, jonka mukaan tiedot olisi annettava sekä suomeksi että ruotsiksi. Oikeusministeriö kuitenkin huomauttaa kielilain 34 §:ään viitaten, että ehdotettu

sääntelyratkaisu voi tässä yhteydessä olla haastava ja epäselvä ennen kaikkea etämyynnin osalta: kielilain 34 §:n mukaiset velvoitteet riippuvat siitä, millaisessa kunnassa tuotetta myydään, eikä laissa tai sen esitöissä oteta kantaa siihen, miten säännöstä tulee soveltaa etämyyntitilanteissa. Ottaen huomioon kielilain 34 §:ään liittyvä tulkinnanvaraisuus, oikeusministeriö katsoo, että ehdotettu sääntelyratkaisu, jossa annettavien tietojen kieli määräytyisi myös etämyyntitilanteissa mainitun kielilain säännöksen mukaan, olisi omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä lain soveltamistilanteissa. Ministeriön mukaan hallituksen esityksen jatkovalmistelussa olisikin sääntelyn selkeyttämiseksi perusteltua harkita muunlaista sääntelyratkaisua etämyynnin osalta: koska etämyynnin markkina-alueena on lähtökohtaisesti koko maa, olisi perusteltua, että tuoteturvallisuutta koskevat tiedot olisivat saatavilla sekä suomeksi että ruotsiksi.

Sisäministeriö pitää sääntelyn selkeyden kannalta hyvänä, että kielivaatimuksista säädetään nimenomaisesti siltäkin osin kuin asiallisesti on kyse jo kielilaisista säädetyistä vaatimuksista.

4.1.7 Kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunta

Oikeusministeriö toteaa, että kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annetun lain 17 §:n perusteluiden valossa jää epäselväksi, milloin tällainen neuvottelukunta toimii ja milloin ei sekä käyttääkö harkintavaltaa ja millä reunaehdoilla työ- ja elinkeinoministeriö vai valtioneuvosto, joka nimittää neuvottelukunnan. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan säännöksen muotoilu ei vaikuta onnistuneelta, koska sanan ”voi” merkitys jää epäselväksi.

Kuluttajaliitto pitää valitettavana sitä, ettei neuvottelukuntaa ole perustettu uudelleen sitten vuoden 2021. Liiton mukaan kuluttajaturvallisuuden taso on tärkeää niin kansallisesti kuin EU:n tasolla, joten sen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä sitä koskevan lainsäädännön tarkasteluun ja valvontaan olisi syytä panostaa sen sijaan, että pyritään vähentämään sitä. Kuluttajaliiton mukaan nykyisellään vaikuttaa siltä, että laki on epäselvä sen suhteen, velvoittaako se neuvottelukunnan perustamiseen vai ei. Tässä mielessä, kun tulkinta vaikuttaa olevan se, ettei velvollisuutta neuvottelukunnan perustamiseen ole, on sanamuodon pehmentäminen liiton mukaan järkevää lainsäädännön selkeyttämiseksi. Kuluttajaliitosta on silti valitettavaa, että neuvottelukunnan perustamisen suhteen vaikuttaa olevan vastahakoisuutta.

Sisäministeriö toteaa, että se on kokenut neuvottelukunnan hyväksi foorumiksi edistämään eri tahojen yhteistyötä ja tiedonkulkua, ja toivoo siksi, että nykyisenlaajuinen neuvottelukunta asetettaisiin myös uuden lainsäädännön tultua voimaan.

4.2 Kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevat ehdotukset

4.2.1 Kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain soveltamisala ja käsitteet

Diabetesliitto ry pitää perusteltuna sitä, että lain soveltamisala säilytetään voimassa olevan lain mukaisena niin, että lakia ei sovellettaisi yhdistyksiin ja muihin yhteisöihin siltä osin kuin ne tarjoavat palveluja jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kannattaa lain asiallisen soveltamisalan supistamista nykyisestä sulkemalla kulutuspalveluja käyttävien henkilöiden omaisuus suojattavien kohteiden ulkopuolelle. MaRa toteaa, että yhdistysten jäsenilleen tarjoamat palvelut muodostavat vapaa-ajan turvallisuuden kannalta merkityksellisen palvelujen joukon ja tältä osin niiden sisällyttämistä kulutuspalveluja koskevan turvallisuussääntelyn soveltamisalaan voidaan pitää perusteltuna. MaRa esittää, että eduskunnalle annettavan hallituksen esityksen jatkovalmistelussa tulee vielä tarkemmin arvioida, onko soveltamisalan laajentaminen yhdistysten muussa kuin elinkeinotoiminnassaan tai luonnollisen henkilön elinkeino- ja ammattitoimintansa ulkopuolella tarjottaviin kulutuspalveluihin perusteltua palvelun käyttäjien ja palveluntarjoajien tasapuolisen kohtelun näkökulmasta palveluntarjoajan organisaatiomuodosta riippumatta. MaRa toteaa, että lainsäädännöllä tulee lähtökohtaisesti luoda tasapuoliset kilpailuolosuhteet kaikille samanlaista toimintaa harjoittaville yrityksille, yhdistyksille ja muille yhteisöille. MaRa toteaa, että esimerkiksi majoitus- ja ravitsemispalvelut ovat yksityiseen kulutukseen käytettäväksi tarkoitettuja kulutuspalveluja ja näin ne asiallisesti kuuluvat myös kulutuspalvelujen turvallisuudesta ehdotetun lain 1 §:n mukaisen soveltamisalan piiriin. MaRa esittääkin, että 2 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin lisättäisiin esimerkiksi myös majoitus- ja ravitsemispalvelut: ne molemmat ovat yksityiseen kulutukseen tarkoitettuja kulutuspalveluja, mutta niihin liittyvä vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi tapahtuu ensisijaisesti muun lainsäädännön asettamien velvoitteiden kautta. Kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevan lain säännökset tulee sen vuoksi nähdä toissijaisina ja muuta erityislainsäädäntöä täydentävinä myös majoitus- ja ravitsemispalvelujen osalta. MaRan käsityksen mukaan tämä vastaa myös nykyisen kuluttajaturvallisuuslain soveltamisen aikana muodostunutta käsitystä, mitä ei ole syytä eikä tarpeen nykyisestä muuttaa.

Kuluttaja-asiamies kiinnittää huomiota siihen, että kuluttajansuojalain 8 luku koskee vain palveluksia, joita elinkeinonharjoittaja suorittaa kuluttajalle ja joiden sisältönä on irtaimeen esineeseen, rakennukseen, muuhun rakennelmaan tai kiinteään omaisuuteen kohdistuva työ tai muu suoritus, eikä kuluttaja näin ollen muiden palvelujen osalta saa nimenomaista suojaa kuluttajansuojalaista. Kuluttaja-asiamies toteaa, että

henkilöön kohdistuviin palveluihin ja niiden yhteydessä tapahtuviin omaisuusvahinkoihin ei ole lainkaan omia yleissäännöksiä kuluttajansuojalaissa. Kuluttaja-asiamies huomauttaa, että näissä tilanteissa kuluttaja ei voi vedota myöskään tuotevastuulakiin, sillä se koskee tuotteen aiheuttamaa vahinkoa mutta ei sääntele palveluja. Lisäksi kuluttaja-asiamies toteaa, ettei vahingonkorvauslakikaan anna kaikille suojaa, koska sen soveltamisalaan ei sen 1 §:n mukaan kuulu sopimukseen perustuva korvausvastuu. Kuluttaja-asiamies toteaa vielä, että vaikka nykyiset sektorikohtaiset säädökset kattaisivat myös omaisuusvahingot, sektorilainsäädännön ulkopuolelle jäävät henkilöön kohdistuvat palvelut kehittyvät ja lisääntyvät jatkuvasti.

Elinkeinoelämän keskusliitto katsoo, että niin henkilöllistä soveltamisalaa kuin omaisuusvaaroja koskevat rajaukset ovat perusteltuja. Elinkeinoelämän keskusliitto tuo kuitenkin esille eri palveluntarjoajien tasapuolisten kilpailuedellytysten tärkeyden myös suhteessa yhdistystoimijoihin.

Suomen nuorisovaltuustojen liittö Allianssi ry pitää yhdistyksiä koskevan soveltamisalarajauksen säilyttämistä erittäin perusteltuna ja kiittää työryhmää nuorisovaltuustojen huomioimisesta; tuo soveltamisalarajaus on nuorisovaltuustojen näkökulmasta keskeisin hallituksen esitysluonnokseen sisältyvä yksittäinen seikka. Nuorisovaltuustot toteaa esittäneensä asiantuntijankemiansäänän jo sekä työryhmän toteuttamalla lausunkierroksella että työryhmän järjestämässä kuulemistilaisuudessa kielteisen kantansa nykyisen soveltamisalan laajentamiseen. Nuorisovaltuustot perustelee näkemystään erityisesti ehdotetun muutoksen tarpeettomuudella, turvallisuuden nykytilalla, lakisääteisten velvoitteiden tarpeettomuudella suhteessa tehokkaampiin turvallisuuden kehittämisen keinoihin, vapaaehtoistyötä koskevan säätelyn ja valvonnan yleisellä lisääntymisellä, luottamus- ja vapaaehtoistoimijoiden värväämisen vaikeutumisella, kuluttajaturvallisuussäätelyn periaatteellisella sopimattomuudella yhdistystoimintaan, yhdistystoiminnan ja elinkeinotoiminnan erolla sekä ehdotuksen ja hallitusohjelmakirjausten välisellä ristiriidalla.

Suomen Yrittäjät toteaa, että lain soveltamisala pysyisi pitkälti samanlaisena kuin voimassa olevan lain soveltamisala, mitä Suomen Yrittäjät pitää perusteltuna ratkaisuna. Suomen Yrittäjät pitää tärkeänä, että kaupallisten toimijoiden kilpailuedellytykset ovat tasapuoliset, ja toteaa korkean ja yhdenmukaisen kuluttajansuojan tason sekä taloudellisten toimijoiden velvollisuuksien kohtuullisuuden olevan tavoitteita, joiden välille tulee käytännön soveltamisessakin löytää tasapaino.

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry katsoo, että yhdistysten jäsenilleen tarjoamia palveluita koskeva rajaus on syytä pitää voimassa, pitää lakiesitysluonnoksen johtopäätöstä oikeana ja kiittää tästä ratkaisusta. SOSTE painottaa elinkeinotoiminnan ja yleishyödyllisen yhdistystoiminnan eroa ja katsoo, että tämä ero tulee ottaa huomioon kaikessa lainsäädännössä käsillä oleva lakiesitysluonnos mukaan lukien. SOSTE toteaa, että soveltamisalan laajentaminen lisääisi yhdistysten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia tavalla, joka vaarantaisi etenkin pienten, vapaaehtoisvoimin toimivien

yhdistysten toimintaedellytykset ja siten heikentäisi kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia, mikä olisi ristiriidassa hallitusohjelman kanssa.

Sukeltajaliitto ry pitää hyvänä, että säädettäväksi ehdotettua uutta kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevaa yleistä lakia ei sovellettaisi yhdistyksiin ja muihin yhteisöihin eikä luonnollisiin henkilöihin siltä osin kuin ne tarjoavat palveluja elinkeino- tai ammattitoimintansa ulkopuolella. Liitto toteaa, että sukellusseuratoimintaa pyritetään vapaaehtoisvoimin eikä sen jäsenseuroista yhdelläkään ole palkattua työntekijää. Sen mukaan yhdistyksen jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa tarjoamien palvelujen rajaaminen uuden lain ulkopuolelle on hyvä ratkaisu epämääräisyyksien välttämiseksi; on epäselvää, olisiko yhdistyksen tapahtuman toteuttamisessa mukana oleva mutta samalla siihen harrastajan osallistuva jäsen kuluttaja, henkilöstöä vai molempia yhtä aikaa. Liitto toteaa ehdotetun ratkaisun olevan hyvä myös, kun ajatellaan ilman yhdistyksen tai yrityksen järjestämää sukellustapahtumaa keskenään sukeltamassa käyviä sukellusharrastajia. Sukellusliitto toteaa, että se on antanut kattavasti harrastesukelluksen turvallisuuteen liittyviä ohjeita ja sen jäsen seurat ovat liittyessään sitoutuneet noudattamaan liiton sääntöjä ja ohjeita. Liiton mukaan turvallisuus on oleellinen osa sukelluskoulutusta ja lajin turvallisuuskulttuuri on vahva.

Metsähallitus pitää hyvänä, että esityksessä ei esitetä soveltamisalan laajentamista kattamaan yhdistysten jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa tarjoamat kulutuspalvelut. Sen mukaan soveltamisalan laajennus aiheuttaisi yhdistyksille sellaisia kustannuksia, jotka voisivat vaarantaa yhdistysten toimintaedellytykset ja heikentää näin kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia: esimerkiksi Metsähallituksen Luontopalveluilla paikallisia yhdistyskumppaneita on satoja, jolloin todennäköisen palveluiden vähenemisen vaikutus olisi huomattava. Metsähallitus katsoo, että nykyinen toimintamalli, jossa kumppaniyhdistysten toimintaa ohjataan yhteistyösopimuksilla ja vastuullisuuteen sitouttavalla toimintatapaohjeella (*code of conduct*), on turvallisuudenkin näkökulmasta riittävä.

Suomen Ratsastajainliitto pitää soveltamisalaa tarkoituksenmukaisena ja käsitteitä selkeinä.

Muistiliitto ry pitää esitettyä, yhdistyksiä koskevaa rajausta tarpeellisenä ja perusteltuna ja on samaa mieltä esitysluonnoksessa esitetyistä perusteluista. Se toteaa, että toiminnan turvallisuuteen kiinnitetään sosiaali- ja terveysalan järjestön yleishyödyllisessä toiminnassa huomiota monin eri tavoin etenkin, kun toiminnan kohteena ovat yleensä heikommassa asemassa olevat henkilöt, sairastuneet henkilöt ja heidän läheisensä. Sen mukaan myös toimintaan osallistuvien vapaaehtoisten henkilöiden turvallisuuden varmistaminen on monin tavoin toiminnan keskiössä. Muistiliitto toteaa, että yleishyödyllistä toimintaa rahoitetaan pääasiassa valtionavustuksilla ja rahoituspäätöksissä edellytetään toiminnan vakuuttamista tarvittavien vakuutuksin. Muistiliitto katsoo, että rajaaminen elinkeinotoiminnan ja yleishyödyllisen toiminnan välillä on osapuolille selkeä, ja pitää selvänä, että elinkeinotoiminnan kautta tuotetun toiminnan tulee

sisältyä lain soveltamisalaan. Muistiliitto toteaa, että yhdistystoiminnan rahoitukseen tulee kohdistumaan nykyisen hallitusohjelman mukaisesti huomattavia leikkauksia eikä yhdistysten hallinnollisia velvollisuuksia tule lisätä. Liiton mukaan tiedossa ei ole seikkoja, joiden perusteella yhdistystoiminnan piirissä toteutuneen toiminnan turvallisuudesta tulisi säätää aiempaa vahvemmin.

Suomen Latu ry toteaa lausunnossaan, että työryhmä järjesti yhdistyksiä koskevasta soveltamisalarajauksesta lausuntokierroksen ja kuulemistilaisuuden järjestöille. Suomen Latu toteaa vastustaneensa rajauksesta luopumista sekä yhdessä muiden ulkoilujärjestöjen kanssa lähettämässään lausunnossa että järjestöille pidetyssä kuulemistilaisuudessa. Suomen Latu kiittää siitä, että rajauksen poistamista koskevasta ehdotuksesta luovuttiin, ja toteaa, että rajauksesta luopumisen keskeisenä haasteena olisi ollut määrittellä, mikä toiminta katsottaisiin yhdistysten järjestämäksi kuluttajapalveluksi ja mikä yhdistysten jäsenten keskinäiseksi vertaistoiminnaksi. Sen mukaan epäselvyys olisi luonut lisää hallinnollista taakkaa ja oikeudellista epävarmuutta yhdistyksille, mikä olisi heikentänyt niiden kykyä järjestää jäsenilleen tärkeää vertaistoimintaa ja muuta ei-kaupallista toimintaa. Suomen Latu korostaa yhdistys- ja elinkeinotoiminnan perustavanlaatuisia eroavaisuuksia. Suomen Ladun mukaan järjestöissä ja liitoissa tiedostetaan voimassa olevasta laista nouseva velvoite soveltaa kuluttajaturvallisuuslakia ei-jäsenille kohdistuvassa elinkeinomuotoisessa toiminnassa ja tässä toiminnassa on olemassa hyvät käytännöt noudattaen lain säädöksiä. Suomen Latu katsoo, että rajauksesta luopumisen olisi tullut perustua yhdistyksien tarjoamien jäsenpalveluiden turvallisuudessa havaittuihin ongelmiin tai haasteisiin, joita yhdistystoimijat saattikka lakiehdotusta valmistelevat virkamiehet eivät ole havainneet, mikä sen mukaan sinällään jo osoittaa, että yhdistyksien jäsenpalveluihin kohdistuvalle kuluttajaturvallisuuteen liittyvälle lakimuutokselle ei ollut perustetta. Suomen Latu perustelee näkemystään myös yhdistysten, erityisesti pienempien ja erikoistuneiden yhdistysten, toimintaedellytysten vaarantumisella sekä ehdotuksen ja muiden valtionhallinnon yhdistyksiin kohdistamien paineiden ja lisätehtävien sekä järjestöjen valtionavustusten merkittävien leikkausten yhteisvaikutuksella. Suomen Latu katsoo, että hallinnollista työtaakkaa tulisi sen lisäämisen sijaan vähentää yhdistystoiminnan elinvoimaisuuden vahvistamiseksi, mikä tulee tunnistaa myös jatkossa, jos vastaavankaltaisiin lakimuutoksiin on aikomusta ryhtyä.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto SUH katsoo, että lain soveltamisalan supistaminen keskittymään yksinomaan terveydelle aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseen ja näin omaisuuteen kehittyvien vahinkojen rajaaminen lain ulkopuolella on kannatettavaa. SUH pitää myös perusteltuna, että yhdistysten jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa tarjoamat kulutuspalvelut rajataan jatkossakin lain soveltamisalan ulkopuolelle lain valmisteluvaiheessa ja lain perusteluteksteissä esitetyistä syistä, joita ovat esimerkiksi yhdistystoiminnalle aiheutuva hallinnollinen ja taloudellinen taakka suhteessa mahdollisiin hyötyihin sekä yhdistysten jäsenoiminnan ja muun palvelutoiminnan periaatteellinen ero.

Kuluttajaliitto toteaa, että omaisuuden poistamisesta suojattavien kohteiden joukosta seuraa, ettei viranomaistoimin voida enää tehdä elinkeinonharjoittajiin kollektiivina kohdistuvia valvontatoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on suojata omaisuutta, vaan omaisuuden suojaksi kuluttajan on itse haettava korvausta jälkikäteen ja yksilöllisesti. Kuluttajaliiton mukaan ehdotettu muutos tarkoittaa myös, että lemmikkien turvallisuutta ei ole suojattu muulloin kuin silloin, jos kuluttajapalvelu kohdistuu nimenomaisesti lemmikkieläimeen; sen sijaan lemmikin vahingoittuminen esimerkiksi kodissa tehtävän rakennustyön seurauksena kuuluisi jälkikäteiseen korvausprosessiin eikä eläimiä suojeltaisi ennakkolisesti lainsäädännöllä.

Suomen Olympiakomitea toteaa yhdistyksiä koskevasta soveltamisalarajauksesta, että valmistelun aikana kirjallisella lausuntokierroksella ja suullisessa kuulemisessa Olympiakomitea ja muut keskusjärjestöt toivat voimakkaasti ilmi, että rajauksen poistaminen lisäisi merkittävästi harrastustoiminnan kustannuksia ja hallinnollista taakkaa ja olisi siten byrokratiaa lisäävänä hallitusohjelman vastainen. Olympiakomitea kiittää siitä, että yhdistyksiä on kuultu ja valmistelunaikaisesta ehdotuksesta rajauksen poistamiseksi on luovuttu. Olympiakomitea pitää esitysluonnoksen perusteluja tältä osin erinomaisina. Olympiakomitea nostaa lausunnossaan esiin ne näkökulmat ja perustelut, joita se nosti esille perusvalmistelun aikana kirjallisella lausuntokierroksella ja suullisessa kuulemisessa. Nämä perustelut koskevat soveltamisalan laajentamisen tarpeettomuutta, turvallisuuden sekä turvallisuus- ja korvaussäätelyn nykytilaa, nykyistä vakuuttamista, olemassa olevia psyykkiseen ja turvallisuuteen liittyvä urheilujärjestön ohjeita, ristiriitaa hallitusohjelman kanssa, hallinnollisen lisätaakan määrää, vapaaehtoistoiminnan houkuttelevuuden vähentymistä, yhdistystoiminnan ja elinkeinotoiminnan eroa, lisääntyviä riitoja sekä valtionrahoituksen leikkaamisen ja ehdotuksen yhteisvaikutusta kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiin.

Tapahtumateollisuus ry pitää ratkaisua lain soveltamisalan säilyttämisestä nykyisenlaisena perusteltuna ja oikeana. Sen mukaan työryhmätyöskentelyn aikana harkittu soveltamisalan laajennus olisi vaikuttanut laajasti esimerkiksi liikunta- ja kulttuurialojen yhdistystoimijoiden mahdollisuuteen tarjota jäsenilleen palveluita. Tällä laajennuksella olisi Tapahtumateollisuus ry:n mukaan ollut kauaskantoiset vaikutukset myös erilaisiin tapahtumiin ja esimerkiksi erilaisten harrastajayhteisöjen elinvoimaan, mikä olisi näkynyt paitsi välillisesti myös nopeasti ja suoraan erilaisissa tapahtumasisällöissä. Tapahtumateollisuus ry pitää tärkeänä, että tapahtuma-ala ja sen käytännöt ammattimaistuvat. Sen mukaan osana tätä ammattimaistumista on olennaista, että yrityksillä ja muilla kaupallisilla toimijoilla on hyvät toimintaedellytykset eikä kilpailu vääristy. Se katsoo, että yhdistysten jäsenilleen tarjoamiin palveluihin kohdistuvan turvallisuus- ja sääntelyn lisääntyminen olisi kuitenkin toiminut tuota ammattimaistumiskehitystä vastaan, kun seuraharrastamisen kynnyksestä olisi nostettu kohtuuttomasti. Tapahtumateollisuus ry huomauttaa, että kansainvälisesti kovatasoinen kärki edellyttää vahvaa harrastajapohjaa, josta tulevat maailmantähdet voivat ponnistaa, minkä lisäksi yhdistysten jäsenilleen tarjoamat palvelut ovat perusta, jolle myös kaupalliset, laajoja yleisöjä

kiinnostavat sisällöt rakentuvat. Tapahtumateollisuus pitää tärkeänä, ettei lainsäädäntö vaaranna tuota perustaa ja vaikeuta matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuuritoimintaa tarpeettomasti.

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry kiittää siitä, että valmistelussa on otettu huomioon kulttuuri- ja liikunta-alan yleishyödyllisten yhteisöjen huomiot soveltamisalasta eikä nyt esitetä lain soveltamisalan laajentamista yhdistysten jäsenilleen tarjoamiin palveluihin. Järjestö kertoo sekä fyysisen että henkisen terveyden ja turvallisuuden vaalimisen olevan tärkeä arvo kulttuurissa ja taiteessa. Se toteaa, että fyysisistä turvallisuutta säännellään jo nyt esimerkiksi tiloja ja välineitä koskevalla sääntelyllä, ja huomauttaa, että valtaosa kulttuuriyhdistyksistä ei toimi itse omistamissaan tiloissa vaan esimerkiksi kunnan tai seurakunnan vuokralaisina tai lainatiloissa. Keskusjärjestön mukaan kulttuuriala ja kansalaisyhteiskunta yleisesti ovat viime vuosina ottaneet suuria harppauksia henkisen terveyden ja turvallisuuden saralla. Se huomauttaa myös, että suomalaisten taidepedagogien ammattitaito on maailmanluokkaa ja koulutustaso poikkeuksellisen korkeaa. KULTA toteaa, että kaavaintujen, merkittävien kulttuurileikkausten ja muiden sopeutumistoimien myötä monen kulttuuripalelujan tarjoavan yhdistyksen toimintakyky on valmiiksi vaakalaudalla. Sen mukaan on selvää, että pakollisen hallintotyön ja byrokratian lisääminen erityisesti tässä tilanteessa on edelleen pois yhdistysten ja kansalaisyhteiskunnan tuottamista kulttuuripalveluista. Järjestön mukaan on tärkeää, että kulutuspalveluja koskevaa lakia ei nyt uloteta yhdistyksiin ja muihin yhteisöihin; se olisi suorassa ristiriidassa hallitusohjelman ylimääräisen sääntelyn keventämistä koskevan linjauksen kanssa. KULTA huomauttaa elinkeinotoiminnan ja yhdistysten jäsenilleen tarjoaman toiminnan erosta ja toteaa, että elinkeinotoimintaa harjoittavat yhdistykset ovat jo nyt lain piirissä.

Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa paikallisyhdistyksillään olevan jäsenilleen paljon retkiä ja niiden oikeusturvankin kannalta on ollut tärkeää, että nykyisessä kuluttajaturvallisuuslaissa todetaan, ettei kuluttajaturvallisuuslaki koske yhdistyksiä muussa kuin elinkeinotoiminnassa. Liiton mukaan on hyvä ja asiallista, että tämä vakiintunut linjaus on esityksen mukaan jatkumassa. Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa, että kansalaisjärjestötoiminnassa ihmiset ovat jäseniä eivätkä kuluttajia tai asiakkaita. Lisäksi se toteaa, että järjestöt toimivat vapaaehtoisvoimin ja niiden toiminta on yleishyödyllistä eikä taloudelliseen voittoon tähtäävää liiketoimintaa. Liitto katsoo, että muutos soveltamisalassa olisi johtanut todennäköisesti siihen, että monet yhdistyksemme olisivat joutuneet luopumaan retkitoiminnastaan. Liiton mukaan muutos olisi myös johtanut suuriin oikeudellisiin epävarmuuksiin, minkä lisäksi se olisi lisännyt järjestöjen hallinnollista taakkaa, jota hallitus pyrkii muuten järjestöiltä vähentämään.

Tukes kannattaa omaisuusvahinkojen sulkemista pois kulutuspalveluiden turvallisuutta koskevasta laista, koska omaisuus ei ole suojan kohteena EU:n yleisessä tuoteturvallisuusasetuksessaan ja omaisuutta suojataan varsin kattavasti muussa säädännössä.

Oikeusministeriö toteaa, että kuluttajaturvallisuuslakia säädettäessä omaisuudelle aiheutuvien vahinkojen ennaltaehkäisyä perusteltiin sillä, että vahinkojen ennaltaehkäisy on inhimillisesti ja taloudellisesti edullisinta. Oikeusministeriö katsoo, että edellä mainittu perustelu on edelleen ajankohtainen, ja toteaa, ettei omaisuusvaaroja koskevan viranomaisvalvonnan poistamista voida pitää tarkoituksenmukaisena sillä perusteella, että muutoksella ei olisi vaikutusta vahinkojen korvaamiseen kuluttajille vaan vahinkojen ennaltaehkäisyn tulisi edelleen olla viranomaisvalvonnan keinoin mahdollista. Oikeusministeriö ei pidä ehdotettua muutosta perusteltuna ja esittää jatkovalmisteluvaiheessa asiaa uudelleen harkittavaksi. Oikeusministeriön käsityksen mukaan myöskään EU-sääntely ei tätä estä. Ministeriö toteaa, että muutoksella saattaa olla haitallisia vaikutuksia soveltamisalan ulkopuolelle jäävien palvelun tarjoajien vastuuvakuutuksiin, mitä olisi syytä jatkovalmistelussa vielä tarkemmin selvittää.

Onnettomuustutkintakeskuksella ei ole kommentoitavaa.

4.2.2 Kulutuspalvelun turvallisuuden arviointi

Elinkeinoelämän keskusliitto EK toteaa, että osa kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain mukaisista velvoitteista on päällekkäisiä sen syrjäyttävän muun lainsäädännön mukaisten velvoitteiden kanssa ja näitä lakeja tulisi voida soveltaa rinnakkaisesti. EK:n mukaan on tärkeää, että talouden toimijat voivat täyttää velvoitteensa noudattamalla yhtä soveltuvaa sääntelyä ja että päällekkäisiä velvoitteita vältetään. Keskusliiton mukaan myös eri viranomaisten yhteistyön tulee olla tehokasta, jotta voidaan myös valvonnassa välttyä epätarkoituksenmukaiselta päällekkäisyydeltä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes katsoo, että ehdotetun lain 3 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainitut ”käytännesäännöt” on vaikeasti tulkittava termi, jota ei ole tarkennettu perusteluissa. Käytännesääntöjä koskevien virallisempien menettelyjen puuttuessa kulutuspalvelujen turvallisuuden alalla ”muut ohjeet ja säännöt” -termi kuvaisi Tukesin näkemyksen mukaan paremmin esimerkiksi lajiliittojen ja muiden kattojärjestöjen julkaisemien ohjeiden ja sääntöjen asemaa valvontaviranomaisen ohjeiden rinnalla.

Säteilyturvakeskus toteaa, että ehdotuksen 3 §:n mukaisesti valvontaviranomaisen olisi käytännössä otettava kantaa vaaran hyväksyttävyyteen ja perusteltava kantansa. Säteilyturvakeskuksen näkemyksen mukaan hyväksyttävyyssriteeri vaikuttaa tästä näkökulmasta tulkinnanvaraiselta ja puutteellisesta säännellyltä. Säteilyturvakeskus katsoo, että asiaa olisi myös käsiteltävä hallituksen esityksen perusteluissa yleisellä tasolla ja erityisesti sellaisten tyyppitapausten osalta, joissa palvelusta aiheutuu varaa, mutta vaaraa on pidettävä hyväksyttävänä.

Suomen Yrittäjät katsoo turvallisuuden arviointia koskevan 3 §:n olevan perusteltu. Suomen Yrittäjät pitää useisiin tekijöihin perustuvaa turvallisuusarviointia perusteluna, koska kulutuspalvelujen turvallisuusriskit voivat olla hyvin erilaisia. Suomen Yrittäjät toteaa, että turvallisuuden arvioinnin on toimittava myös käytännössä ja säännöksestä seuranneita vaikutuksia on mahdollisesti arvioitava vielä myöhemmin.

Suomen Ratsastajainliitto puoltaa esitystä.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto SUH toteaa, että kulutuspalveluiden käyttäjillä voi olla hyvin erilaisia odotuksia palvelun laadusta ja sisällöstä. Tästä näkökulmasta ehdotettu 3 §:n 2 momentin 6 kohta on SUH:n näkemyksen mukaan tulkinnanvarainen ja voi lisätä tarpeettomia ilmoituksia palveluiden käyttäjiltä, jotka eivät ole tyytyväisiä palvelun laatuun jonkin muun kuin palvelun turvallisuuteen liittyvän seikan vuoksi.

Onnettomuustutkintakeskus OTKES esittää 6 §:n osalta, että riskien arvioinnissa tulisi pitää vakavana myös luonnonilmiöiden, esimerkiksi rajuilmojen, aiheuttamaa vaaraa, joka usein kohdistuu suureen joukkoon ihmisiä. OTKES viittaa tutkintaansa S2/2010Y, jossa se totesi, että vuoden 2010 heinä- ja elokuun rajuilmojen vakavimmat henkilövahingot sattuivat yleisötilaisuuksissa. OTKES viittaa myös Pudasjärvellä vuoden 2024 keskikesällä sattuneeseen kuolinonnettomuuteen, jossa myrskypuuska katkaisi tukiaseman maston. Onnettomuustutkintakeskuksen mukaan puiden kaatumisen riski on merkittävä niin yleisötapauksissa kuin luontopalveluissa tai esimerkiksi puihin rakennetuilla seikkailuradoilla ja luonnonilmiöiden nostaminen säädökseen korostaisi niiden aiheuttamaa vakavaa vaaraa ja toisi näkyväksi niihin varautumisen.

Kuluttajaliitto vertaa ehdotettua 3 §:ää voimassa olevan kuluttajaturvallisuuslain 5 ja 10 §:ään ja toteaa, että sen käsityksen mukaan ehdotettu lainkohta voi mahdollisesti antaa tilaa harkinnalle siitä, millainen turvallisuuteen tai terveyteen kohdistuva riski voisi olla hyväksyttävissä. Liiton mukaan tällaisen harkinnanvaran lisäämisellä voi olla kuluttajan kannalta kielteiset seuraukset, minkä lisäksi se voi aiheuttaa epävarmuutta lain tarkoituksesta myös talouden toimijoiden keskuudessa. Kuluttajaliitto pitää kuitenkin hyvinä pykälään sisältyviä tarkennuksia, joiden mukaan arviossa olisi kiinnitettävä huomiota esimerkiksi kansallisiin ja kansainvälisiin standardeihin, muuhun lainsäädäntöön, viranomaisten ohjeisiin ja suosituksiin sekä kuluttajien kohtuullisiin odotuksiin.

4.2.3 Palveluntarjoajan velvollisuudet ja niiden riskiperusteinen soveltaminen

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry pitää hyvänä ja tarkoituksenmukaisena, että palveluntarjoajan velvollisuuksia ei olla laajentamassa nykyisestä vaan enemmänkin

vain täsmentämässä niitä. MaRan mukaan esimerkit eivät osoita, että kulutuspalveluja tarjoaville toiminnanharjoittajille tulisi asettaa nykyisestä uusia velvollisuuksia. MaRa toteaa, että palveluntarjoajalla säilyy huolellisuusvelvollisuus palvelun turvallisuudesta järjestämisestä ja palveluntarjoajan tulee myös olla selvillä niistä vaaroista ja riskeistä, joita kyseisen palvelun tarjoamiseen voi liittyä. MaRa toteaa, että tätä koskeva velvollisuus on tarkoitus kirjoittaa selkeämmin lakiin, ja pitää sitä esitetyssä muodossaan perusteltuna. MaRa korostaa kokonaisvaltaiseen turvallisuusjohtamisajatteluun ja jatkuvan parantamisen periaatteeseen liittyen, ettei näiden esityksen tavoitteiden tule tarkoittaa sitä, että turvallisuustavoitteita tulisi jatkuvasti tiukentaa, eikä tarkoituksena ole edellyttää palveluntarjoajilta turvallisuusjohtamisjärjestelmän eikä -standardien käyttöönottoa tai niiden noudattamista, jos lain asettama huolellisuusvelvollisuus palvelun tarjoamisessa tulee täytetyksi muulla tavoin. MaRa pitää perusteltuna lakiin esitettyä muutosta, jonka mukaan toiminnanharjoittajan tulee jatkossa dokumentoida palveluun liittyvät vaarat ja riskit mutta se ei välttämättä enää edellyttäisi turvallisuusasiakirjan laatimista vaan olisi mahdollista korvata muulla dokumentaatiolla. MaRa toteaa, että turvallisuusasiakirjan laatimisvelvollisuudesta luopuminen ottaisi paremmin huomioon erilaiset palvelut ja niihin liittyvät riskiprofiilit. MaRa kannattaa myös sitä, että kirjaamisvelvollisuudelle ei olisi muotovaatimusta. MaRa toteaa, että velvollisuus vastaisi joka tapauksessa samaan turvallisuustiedon dokumentointiin, johon nykyisessä kuluttajaturvallisuuslaissa vastaa velvollisuus laatia turvallisuusasiakirja. MaRan mukaan muutos helpottaisi palveluntarjoajien velvollisuuksien toteuttamista verrattuna nykyiseen, koska dokumentointi voitaisiin toteuttaa tämänhetkiseen tapaan joko osana turvallisuuden asiakirjakokonaisuutta tai palvelujen tarjoamisen ohessa muutoin laaditulla kirjallisella materiaalilla. MaRa huomauttaa, että mikään ei myöskään estäisi täyttämästä kirjaamisvelvollisuutta nykyiseen tapaan laatimalla turvallisuusasiakirja. Tämän voi MaRan näkemyksen mukaan samalla katsoa vähentävän joidenkin palveluntarjoajien hallinnollista taakkaa mahdollisuutena laatia dokumentaatio jo olemassa olevalla kirjallisella materiaalilla.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK katsoo, että riskiperusteista lähestymistapaa palveluntarjoajan velvollisuuksiin voidaan pitää kannatettavana. EK toteaa, että yleinen kirjaamisvelvollisuus ja sen riskiperusteinen soveltaminen tarkoittaisivat, että turvallisuusasiakirjan laatimisvelvollisuudesta samalla luovuttaisiin. Liitto huomauttaa, että talouden toimijoilla on kuitenkin tärkeää olla riittävä valvontaviranomaisten tieto ja ohjeistus siitä, miten dokumentointivelvollisuuden voi jatkossa täyttää.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes pitää 6 §:n 2 momentin luetteloa ongelmallisena. Se katsoo, että luettelo vanhenee nopeasti ja sen laatiminen kattavaksi ja aukottomaksi on vaikeaa: nyt luettelosta puuttuvat esimerkiksi äärimmäisistä lämpötiloista aiheutuvat vaarat. Tukes pitää vaarojen luokittelua kategorisesti vakaviksi mutkikkaana ja katsoo yksityiskohtaisen vaaraluettelon todennäköisesti heikentävän palveluntarjoajien syvällistä oman toiminnan arviointia. Tukesin mukaan luettelo ei myöskään ota huomioon vaarojen toteutumisen todennäköisyyksiä tai palveluntarjoajien to-

teuttamia turvallisuustoimenpiteitä. Luettelon merkitys ja sen tuoma hyöty jäävät Tukesin mukaan epäselviksi, ja Tukes ehdottaakin, että luettelo poistetaan laista. Tukes pitää ehdotetun lain 9 §:ää tältä osin riittävänä. Virasto katsoo, että listamainen ohjeistus palvelun vaarojen tunnistamisesta ja riskien arvioinnista soveltuisi paremmin osaksi sen laatimaa viranomaisohjeistusta. Tukes pitää kannatettavana, että 9 §:n perusteluissa on huomioitu ”kulutuspalvelun toteuttamisen olosuhde” -käsitteessä kulutuspalvelun tarjoamisen fyysisen ympäristön ohella myös palvelun sosiaalinen ja psyykinen ympäristö. Tukes tulkitsee sosiaalisten ja psyykkisten seikkojen tarkoittavan tässä tapauksessa niitä tekijöitä, jotka aiheutuvat palvelun sisällöstä tai toteutustavasta. Virasto huomauttaa, että mikäli kulutuspalvelun sosiaalisen ja psyykkisen turvallisuuden varmistamisen halutaan kattavan laajemmin palvelun asiakkaan kokemaa turvallisuuden ja ryhmään kuulumisen tunnetta ja esimerkiksi asiakkaiden välisiä syrjimiseen, kiusaamiseen tai häirintään liittyviä tilanteita, siitä tulisi säätää tarkemmin. Tukes esittää lisäksi yksityiskohtaisia huomioita lakiehdotuksen 7 ja 10 §:stä ja niiden perusteluista. Nämä huomiot liittyvät muun muassa tietojenantovelvoitteisiin ja kirjaamisvelvollisuuteen.

Suomen Yrittäjät pitää riskiperusteista soveltamista perusteltuna lähtökohtana, sillä se huomioi palveluntarjoajien ja tarjottavien palvelujen erilaisuuden mahdollistaen tapauskohtaisen harkinnan ja arvioinnin. Se toteaa, että samalla palveluntarjoajan velvollisuuksien on kuitenkin oltava riittävän tarkkoja ja kohtuullisia, jotta velvollisuudet eivät aiheuta epävarmuutta eikä niistä aiheudu kohtuutonta hallinnollista taakkaa.

Suomen Ratsastajainliitto puoltaa esitystä.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto SUH toteaa, että esimerkiksi uimahalleissa, kylpylöissä tai uimarannoilla turvallisuusasiakirja on osoittautunut toimivaksi tavaksi koota palvelun turvallisuuteen liittyvät seikat yhteen, helposti käytettävään dokumenttiin ja sitä on myös käytetty usein henkilöstön perehdyttämiseen. SUH:n näkemysten mukaan esityksen mukaiset 4–8 § eivät anna palveluntarjoajalle vastaavaa yksiselitteistä ohjetta turvallisuuteen vaikuttavien seikkojen kirjaamiseen. SUH katsoo, että kirjallinen dokumentointi vapaamuotoisesti voi sinänsä helpottaa palveluntarjoajan työtä mutta herättää toisaalta myös kysymyksiä siitä, mikä on riittävä kirjaamisen taso. SUH:n mukaan turvallisuusasiakirja on ollut määrämuotoisena helpommin sisäistettävä ja vähemmän tulkinnanvarainen kuin hallituksen esitykseen kirjatut vaatheet. Liiton mukaan turvallisuusasiakirjan laatimisvelvollisuuden korvaaminen yleisellä, vapaamuotoisella kirjaamisvelvollisuudella hankaloittaisi muun muassa palveluntarjoajan tiloja käyttävien muiden palveluntarjoajien mahdollisuutta toteuttaa selvillä olovelvollisuuttaan, kun kyseisen kohteen turvallisuustietoja ei välttämättä ole kootusti saatavilla. SUH toteaa, että lain voimaantulo edellyttää valvovalta viranomaiselta yksityiskohtaisempaa ohjeistusta siitä, millaiset toimet ja dokumentaatio eri riskitason palveluilta voidaan katsoa riittäväksi kulutuspalvelun turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi lain voimaantulo edellyttää SUH:n mukaan valvovalta viranomaiselta riittäviä resursseja lain piiriin kuuluvien palveluntarjoajille suunnatun neuvonnan, ohjauksen ja

koulutuksen toteuttamiseen sekä olemassa olevien ohjeiden päivittämistä. SUH katsoo, että kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista annettua valtioneuvoston asetusta (613/2004) vastaava, palveluntarjoajan velvollisuuksia tarkentava asetusta on syytä antaa lain tultua voimaan.

Kuluttajaliitto kannattaa palveluntarjoajan velvollisuuksista säätämistä tavalla, joka on riittävän yksityiskohtainen ja tarkka mutta joka kuitenkin mahdollistaa tapauskohtaisen harkinnan. Kuluttajaliitto toteaa, että huolellisuusvelvollisuuden arviointi palveluntarjoajan muiden velvollisuuksien toteutumisen kannalta mahdollistaa tapauskohtaisen arvioinnin mutta järjestelmä edellyttää myös muiden velvollisuuksien säätämistä riittävästä täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta. Erityisen tärkeänä velvollisuutena Kuluttajaliitto pitää vaarojen tunnistamisen ja riskien arvioinnin velvollisuutta. Sääntely ohjaa Kuluttajaliiton mukaan palveluntarjoajia järjestelmälliseen ja ennakoivaan toimintaan, jonka voidaan katsoa voivan ennalta ehkäistä vahinkojen syntymistä. Kuluttajaliiton näkemyksen mukaan lisäksi erityisesti tunnistettujen vaarojen ja niiden aiheuttamien riskien dokumentointi on tärkeää niin palveluntarjoajan toiminnan kehittämiseksi kuin osapuolten oikeusturvankin kannalta mahdollisissa myöhemmissä riitatilanteissa. Kuluttajaliitto pitää hyvänä sitä, että ehdotetussa 7 §:ssä säädettäisiin yksityiskohtaisesti niistä toimenpiteistä, joihin palveluntarjoajan ainakin olisi ryhdyttävä palvelun suunnittelussa ja toteuttamisessa. Kuluttajaliitto yhtyy näkemykseen palveluntarjoajien moninaisuudesta ja keskinäisestä erilaisuudesta ja katsoo siksi, että palveluntarjoajalle kuuluvien velvollisuuksien arviointi on järkevää suhteuttaa palvelun riskien arvioinnin tuloksiin. Kuluttajaliitto kannattaa ehdotettua 9 §:ää, joka sallii tapauskohtaisen harkinnan ja ohjaa palveluntarjoajien toimintaa sellaiseksi, mitä voidaan pitää juuri tietyn palveluntarjoajan osalta tarkoituksenmukaisena ja tehokkaana. Kuluttajaliitto haluaa lisäksi painottaa erityisesti kuluttajien oikeutettujen odotusten merkitystä sen arvioinnissa, onko palveluntarjoaja täyttänyt hyväksytysti kaikki velvollisuutensa: esimerkiksi hoitokäyntiä muistuttavan palvelun luonteesta saattaa johtua, että kuluttaja kohdistaa palveluntarjoajan osaamiselle ja ammattitaidolle suuremmat odotukset kuin muunlaisissa palveluissa, ja tällöin myös palveluntarjoajan velvollisuuksia on arvioitava näiden oikeutettujen odotusten valossa. Kuluttajaliitto kannattaa myös sääntelyä, jonka nojalla palveluntarjoajan velvollisuuksien toteutumisen arvioinnissa voitaisiin huomioida palvelunkäyttäjien erityisominaisuudet, kuten ikä, terveydentila tai kielitaito. Kuluttajaliitto pitää hyvänä sitä, että sääntelyssä ja sen nojalla tehtävässä arvioinnissa huomioidaan palvelun käyttäjien erityispiirteet, mutta painottaa samalla, etteivät kuluttajan erityisen hyvät ennakkotiedot saa heikentää tai vähentää palveluntarjoajan kohdistuvia minimiedellytyksiä ja velvollisuuksia, joilla palvelun turvallisuus voidaan varmistaa. Kuluttajaliitto toteaa, että erityisen kokeneella palvelun käyttäjälläkin on oikeus luottaa riittävään turvallisuuden tasoon, joka ei nojautu hänen omaan toimintaansa.

Sisäministeriö näkee hyvänä turvallisuusjohtamisen ja riskiperusteisuuden periaatteiden tuomisen lainsäädäntöön. Se pitää myös perusteltuna yleisen dokumentaatiovelvollisuuden säätämistä kaikille palveluntarjoajille.

Onnettomuustutkintakeskuksella ei ole kommentoitavaa.

4.2.4 Valvontakeinot ja -menettelyt

MaRa esittää lain yksityiskohtaisissa perusteluissa vielä tarkemmin täsmennettävän, miten 14 §:n mukainen onnettomuuksien syyn tutkinta tulee sovittaa yhteen esimerkiksi Onnettomuustutkintakeskuksen tekemän onnettomuuden syyn tutkimuksen kanssa. Ehdotetun 16 §:n osalta *MaRa* toteaa, että nykyisin voimassa olevassa kuluttajaturvallisuuslaissa on säännös, jonka mukaan valvontaviranomainen voi valvonnassa käyttää apunaan ulkopuolisia asiantuntijoita, ja valvontaviranomaisen apunaan käyttämille ulkopuolisille asiantuntijoille tarkastuksesta aiheutuvia kuluja ei veloiteta palveluntarjoajilta. *MaRa* esittää, että lain yksityiskohtaisiin perusteluihin tulee lisätä se, että valvontaviranomainen vastaa mahdollisesti apunaan käyttämille ulkopuolisille asiantuntijoille suoritettavista palkkioista ja muista korvauksista.

Elinkeinoelämän keskusliitto toteaa valvontaviranomaisen tehtävien hoitoa ja tärkeysjärjestystä koskevien säännösten osalta, että niissä säädettyjä tavoitteita voidaan pitää hyvinä ja perusteltuina.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ehdottaa 11 §:n 3 momentin sanamuotoa muutettavaksi niin, että siinä vaikuttavuuden kattavuuden sijaan puhuttaisiin vain vaikuttavuudesta.

Säteilyturvakeskus STUK toteaa valvovansa säteilylain nojalla tiettyjen kuluttajapalvelujen säteilyturvallisuutta, missä olennaisia ovat erityisesti säteilylain 19 luvun säännökset. *STUK* katsoo, että ehdotuksessa ei ole nostettu esiin sitä, miten erityislainsäädäntöä sovelletaan suhteessa ehdotettuun kuluttajapalvelusäätelyyn. *STUK* kiinnittää huomiota ehdotuksen 6 §:n 2 momentin puutteellisiin perusteluihin ja katsoo, että ne tulisi täydentää esitykseen; momentissa tarkoitettu kehoon kohdistuviin toimenpiteisiin ja invasiivisiin hoitoihin liittyvä vaara on *Säteilyturvakeskuksen* mukaan säteilytoiminnan kannalta erityisen olennainen. *STUK* toteaa, että ehdotuksesta puuttuu nykyiseen kuluttajaturvallisuuslakiin sisältyvän 18 §:n kaltainen säännös, jossa määriteltäisiin muiden viranomaisten mahdollisuutta soveltaa kuluttajapalvelulakia. *STUK* toteaa, että tämä olisi muutos nykytilaan ja asiaa olisi käsiteltävä ainakin esityksen perusteluissa. *STUK* katsoo, että valvontaviranomainen olisi hyvä, että viranomaisten välinen yhteistyö valvonnassa kävisi esityksestä selkeämmin ilmi. *STUK*:n käsityksen mukaan lakiehdotuksessa on säännöksiä, jotka eivät tuo muutoksia tai lisäarvoa suhteessa hallinnon yleislainsäädännön mukaisiin vaatimuksiin. *STUK* katsoo, että yleislain kanssa rinnakkaista ja päällekkäistä säätelyä erityislaeissa olisi vältettävä. *STUK* kiinnittää tältä osin huomiota hallintolain 1, 6 ja 7 §:n suhteeseen ehdotettuun 11 §:n 3 momenttiin, julkisuuslain suhteeseen ehdotettuun 20 §:ään sekä yleisten hallinto-oikeudellisten periaatteiden suhteeseen ehdotettuun 22 §:ään. *STUK* pitää 22 §:ää epä-tarkoituksenmukaisena ja katsoo sen muodostavan esteen suhteellisuusperiaatteen

mukaiselle valvontaoikeuksien käytölle ja tehokkaalle viranomaisvalvonnalle. STUK suhtautuukin kielteisesti 22 §:ää koskevaan ehdotukseen ja ehdottaa, että se poistetaan tai sitä muutetaan huomattavasti. STUK katsoo, että 24 ja 25 §:n mukaisten keinojen käytön kynnystä ollaan ehdotuksessa asettamassa suhteellisen korkealle verrattuna eräissä muissa säädöksissä oleviin vastaaviin säännöksiin ja että valvontakeinojen käytön edellytysten asettaminen liian korkealle voi aiheuttaa tarpeettomia riskejä palveluja käyttäville ja kritiikkiä viranomaisvalvontaa kohtaan.

Suomen Yrittäjät pitää turvallisuuden varmistamista ja samalla toimijoiden tasapuolisten kilpailuedellytysten turvaamista tärkeinä tavoittein ja toteaa, että onnettomuuksien asianmukainen tutkiminen on tärkeää, jotta vastaavilta onnettomuuksilta vältytään jatkossa. Suomen Yrittäjät katsoo, että tätä onnettomuuksien estämisen tavoitetta tukee myös valvontaviranomaisen velvollisuus tiedottaa tietyistä päätöksistään sekä onnettomuuden tutkinnan tuloksista. Suomen Yrittäjät pitää perusteltuna lähtökohtana sitä, että valvontaviranomaisen on pyrittävä saamaan palveluntarjoaja vapaaehtoisesti korjaamaan tarjoamansa kulutuspalvelun tai toimintansa lainvastaisuus.

Oikeusministeriö mainitsee lausunnossaan useita säännöksiä, joiden tarpeellisuudesta on sen mukaan esityksen perustelujen perusteella vaikea vakuuttua. Lisäksi oikeusministeriö toteaa ehdotetusta 16 §:stä, että se on merkityksellinen perustuslain 124 §:n kannalta mutta sitä ei ole käsitelty säätämisyjärjestysperusteluissa. Oikeusministeriö katsoo, että 18 §:n mukainen oikeus saada tietoja on muotoiltu hyvin väljäksi ja oikeus tulisi pyrkiä kirjoittamaan tarkemmaksi ja yksilöivämmäksi. Ministeriö toteaa, ettei perusteluissakaan ole esitetty syitä väljälle sääntelytavalle. Ehdotetusta 19 §:stä ministeriö toteaa, että esityksen perusteluissa tulee tehdä selkoa siitä, millaiset tiedonsaantioikeudet säännöksessä mainituilla viranomaisilla on jo nykyisin muun lain-säädännön nojalla ja mikä on ehdotetun säännöksen suhde ja nimenomainen tarve suhteessa olemassa oleviin tiedonsaantioikeuksiin. Ministeriö toteaa lisäksi, että salassa pidettävien tietojen luovuttajan on mahdollisesti hyvin vaikea arvioida sitä, mikä on välttämätöntä toiselle viranomaiselle tämän tehtävien hoitamista varten, minkä lisäksi säännös on kirjoitettu muotoon, joka jättää viranomaiselle harkintavaltaa kyseisten tietojen antamisessa oma-aloitteisesti. Oikeusministeriö huomauttaa lähtökohtana olevan, että salassa pidettävien tietojen luovuttamista koskevat säännökset voidaan sijoittaa joko tietoa luovuttavaa viranomaista tai tämän toimintaa koskevaan lakiin taikka tietoa saavaa viranomaista tai tämän toimintaa koskevaan lakiin. Oikeusministeriö katsoo, että säännöstä tulee jatkovalmistelussa olennaisesta täsmentää. Ehdotetun 24 §:n osalta ministeriö toteaa, että sen merkitys ja tarve näyttäytyvät kyseenalaisina suhteessa muihin ehdotettuihin säännöksiin ja viranomaisen velvollisuuteen neuvoa ja valvoa, minkä lisäksi vapaaehtoisuuden käsite ei ministeriön mielestä vaikuta täysin tarkoituksenmukaiselta. Ehdotettujen 25 ja 26 §:n osalta ministeriö toteaa, että perustelujen valossa on kyseenalaista, onko toiminnan keskeyttämisessä todella kyse luonnoksessa todetulla tavalla välittömästä hallintopakosta, jossa ei ole mahdollista tehdä kirjallista päätöstä ennen toimeen ryhtymistä. Ehdotettuja 25 ja 26 §:ää sekä perusteluissa todettua tulee ministeriön mukaan vielä jatkovalmistelussa tarkastella

huolellisesti ja varmistua sääntelyn asianmukaisuudesta erityisesti suhteessa perustuslain 21 §:ään ja hallintolakiin.

Suomen Ratsastajainliitto puoltaa esitystä.

Kuluttajaliitto kannattaa palveluntarjoajalle asetettua velvollisuutta ilmoittaa palvelun tarjoamisen yhteydessä aiheutuneista onnettomuuksista sekä tilanteista, joissa onnettomuuden syntyminen oli lähellä. Kuluttajaliiton näkemyksen mukaan on tärkeää, että ilmoitusvelvollisuus koskee vakavimpia onnettomuuksia sekä vaaratilanteita, joissa on ollut vakavan onnettomuuden riski. Kuluttajaliiton mukaan ilmoitusvelvollisuus on erityisen tärkeää silloin, kun onnettomuus tai vakavan vaaran riski on ollut ennakoimaton tai odottamaton; tällä tavoin voidaan pyrkiä varmistamaan, ettei vastaavanlaisia uusia vaaratilanteita pääse enää jatkossa syntymään ilman niihin varautumista. Kuluttajaliitto toteaa, että valvontakeinojen on oltava riittävän tehokkaita, jotta niiden avulla voidaan samalla ennalta ehkäistä onnettomuuksia sekä selvittää onnettomuuksien takana olevia syy-seuraussuhteita ja onnettomuuteen johtaneita olosuhteita ja toimia. Liiton mukaan kuluttajien turvallisuutta suojaavan lainsäädännön toimivuuden ja tehokkuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että valvontaviranomaiselle annetaan riittävät työkalut valvontatehtävän suorittamiseen. Kuluttajaliitto katsoo, että itse valvontatehtävän onnistumisen lisäksi viranomaisten riittävän laajat toimivaltuudet voivat asettaa myös pelotteen palveluntarjoajille sekä ohjata näitä säädösten mukaiseen toimintaan. Laajan, mutta perusoikeudet huomioon ottavan tarkastusoikeuden ja tietojensaantioikeuksien lisäksi Kuluttajaliitto pitää tärkeänä valvontaviranomaiselle osoitettua velvollisuutta tiedottaa valvontaan ja turvallisuuteen liittyvistä asioista ja onnettomuuksien tutkinnan tuloksista. Kuluttajaliitto toteaa, että tiedottamisella on suuri merkitys niin tulevaisuuden onnettomuuksien ehkäisemisessä kuin ratkaisukäytännön keräämisessä ja siten osapuolten oikeusturvan varmistamisessa. Valvontamenettelyn osalta Kuluttajaliitto pitää tärkeänä sitä, että neuvotteluvollisuudesta voidaan poiketa, mikäli kyse on niin vakavasta palvelun suorittamisesta aiheutuvasta vaarasta, että toimintaan on syytä kohdistaa saman tien toimenpiteitä.

Sisäministeriö toteaa, että esityksen perusteluissa on useissa kohdin tuotu esille viranomaisten välisen yhteistyön merkitys, ja esittää harkittavaksi, että keskeisille muille valvontaviranomaisille, kuten pelastusviranomaisille, säädettäisiin velvoite ilmoittaa havaitsemistaan vakavista puutteista tai tapahtuneista onnettomuuksista Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Ministeriö pitää perusteltuna onnettomuuksien ehkäisyn ja kulu- tuspalvelujen turvallisuuden kehittämisen kannalta, että laissa säädetään Tukesin oikeudesta tutkia kulutuspalvelusta aiheutunut onnettomuus.

Onnettomuustutkintakeskuksella ei ole kommentoitavaa.

4.2.5 Seuraamussäätely

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry toteaa, että seuraamusmaksu olisi uusi hallinnollinen seuraamus kuluttajapalvelujen turvallisuutta koskevassa lainsäädännössä ja esitysluonnoksessa seuraamusmaksulle ehdotetut enimmäismäärät asettuisivat melko korkealle suhteessa joihinkin markkinavalvontalain soveltamisalaan kuuluvien säädösten ja eräiden muiden lakien mukaisiin enimmäismääriin. MaRa mainitsee esimerkkeinä alkoholilain ja elintarvikelain ja toteaa, että näihin viitaten esitysluonnoksessa seuraamusmaksulle ehdotetut enimmäismäärät olisivat selvästi suuremmat. MaRa esittää hallituksen esityksen jatkovalmistelussa arvioitavaksi, ovatko seuraamusmaksulle esitetyt enimmäismäärät tarpeettoman suuret verrattuna joihinkin muihin markkinavalvontalain soveltamisalaan kuuluvien säädösten mukaisiin ja edellä mainittujen alkoholilain ja elintarvikelain mukaisiin enimmäismääriin. MaRa korostaa myös sitä, että seuraamusmaksun tulee olla viimesijainen valvontakeino, kun sitä ennen kaikki muut viranomaisen käytössä olevat valvontakeinot rikkomuksiin puuttumiseksi on ensin käytetty. Tätä tukee MaRan mukaan sekin seikka, että seuraamusmaksu on selkeästi rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus. MaRa katsoo ehdotetun 32 §:n osalta, että valvontaviranomaiselle ei tule antaa oikeutta määrätä seuraamusmaksua niissä tilanteissa, joissa palveluntarjoaja on välittömästi rikkomuksen havaitsemisen jälkeen ryhtynyt oma-aloitteisesti toimenpiteisiin rikkomuksen korjaamiseksi, vaikka rikkomuksen itsessään voisikin tulkita vakavaksi. MaRa katsoo myös, että valvontaviranomaiselle ei tule antaa oikeutta määrätä seuraamusmaksua niissä tilanteissa, joissa sinällään vakavakin rikkomus tulee myöhemmin sen tietoon sen jälkeen, kun palveluntarjoaja on jo ryhtynyt toimenpiteisiin rikkomuksen korjaamiseksi ja saattanut sen valvontaviranomaisen tietoon ehdotetun lain 10 §:ssä tarkoitetulla ilmoituksella. MaRa katsoo, että ehdotetun lain 32 §:n 3 ja 4 momenttia tulee näiltä osin muuttaa. Edellä mainitun voi MaRan mukaan osaltaan katsoa myös kannustavan palveluntarjoajia tekemään lain 10 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen niin vähäisistä läheltä piti-tilanteista kuin vakavammistakin vahinkotilanteista.

Oikeusministeriö toteaa, että mitä se on todennut seuraamusmaksuista 1. lakiehdotuksen osalta, erityisesti seuraamusmaksujen säätelyperiaatteista sekä seuraamusmaksujen perustuslainmukaisuudesta varmistumisesta, koskee myös 2. lakiehdotusta. Oikeusministeriö katsoo, että asianmukaisten perusteluiden puuttuessa ei ole mahdollista arvioida ehdotetun uuden seuraamussäätelyn perustuslainmukaisuutta.

Suomen Ratsastajainliitto puoltaa esitystä.

Onnettomuustutkintakeskuksella ei ole kommentoitavaa.

4.2.6 Muut seikat

Sisäministeriö huomauttaa 15. lakiehdotuksesta, että toisin kuin säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, kyseinen laki sisältää myös palvelujen sääntelyä; erityisesti käsisammuttimien tarkastus- ja huoltopalvelut ovat sellaisia palveluja, joita käyttävät myös kuluttajat. Sisäministeriö toteaa, että olisi mahdollisesti tarpeen vielä arvioida sisältyykö näihin palveluihin sellaisia piirteitä, joiden turvallisuuden osalta voisi tulla sovellettavaksi kulutuspalvelujen turvallisuudesta annettava laki.

Liite

Lausuntoa pyydettiin alla luetuilta tahoilta. Lausunnon antaneet tahot on lihavoitu.

- **Ahvenanmaan maakunnan hallitus**
- **Elinkeinoelämän keskusliitto ry**
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
- Etelä-Savon ELY-keskus
- Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue
- Finanssiala
- Helsingin kaupungin pelastuslaitos
- Hämeen ELY-keskus
- Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue
- Kaakkois-Suomen ELY-keskus
- Kainuun ELY-keskus
- **Kaupan liitto ry**
- Keski-Suomen ELY-keskus
- **Kilpailu- ja kuluttajavirasto / kuluttaja-asiamies**
- Kirkkohallitus
- **Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry**
- **Kuluttajaliitto ry**
- Lapin ELY-keskus
- **liikenne- ja viestintäministeriö**
- **Liikenne- ja viestintävirasto**
- Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue
- **Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus**
- maa- ja metsätalousministeriö
- **Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry**
- **Metsähallitus**
- **oikeusministeriö**
- **Onnettomuustutkintakeskus**
- opetus- ja kulttuuriministeriö
- Palvelualojen työnantajat PALTA ry
- Pirkanmaan ELY-keskus
- Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue
- Poliisihallitus
- **Päivittäistavarakauppa ry**
- Ruokavirasto
- Satakunnan ELY-keskus
- **sisäministeriö**
- **sosiaali- ja terveysministeriö**
- **SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry**
- **Suomen Diabetesliitto ry**
- Suomen Kuntaliitto ry
- **Suomen Latu ry**
- Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry
- **Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry**
- **Suomen Olympiakomitea ry**
- **Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry**
- Suomen ympäristökeskus
- **Suomen Yrittäjät ry**
- **Säteilyturvakeskus**
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
- **Tulli**
- **Turvallisuus- ja kemikaalivirasto**
- Uudenmaan ELY-keskus
- **valtiovarainministeriö**
- Varsinais-Suomen ELY-keskus
- ympäristöministeriö

Lisäksi lausunnon antoivat Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Sukeltajaliitto ry, Suomen Ratsastajainliitto ry, Muistiliitto ry ja Tapahtumateollisuus ry. Poliisihallitus, Terveyden

ja hyvinvoinnin laitos sekä Suomen Kiinteistöliitto ry ilmoittivat kukin, ettei niillä ole lausuttavaa.